

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 5 (321), 15 marca 2023

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

TEMAT NUMERU

Jak ogarnąć życie?

Chcemy pomóc znaleźć sens
Rozmowa z Michałem Kowalskim,
miejskim koordynatorem projektu
#Ogarniam życie

Dlaczego książka może nieść pomoc?
Rusza ogólnopolska kampania na
rzecz zdrowia psychicznego dzieci
i młodzieży

 Kraków

**Śmierć
pięknych
saren**

**Teatr
Bagatela**

21–23 marca

Miasto w liczbach 88

Tyle kobiet zaszło w ciążę w wyniku 171 przeprowadzonych w ubiegłym roku procedur w ramach „Gminnego Programu Leczenia Niepłodności Metodą Zapłodnienia Pozaustrojowego dla mieszkańców Krakowa”.

1142

Tyle wniosków złożono w ramach X jubileuszowej edycji budżetu obywatelskiego!

470

Tyle pojazdów znajdzie miejsce na parkingu P+R na Górcie Narodowej.

foto: Bogusław Świerkowski

Edukacyjny marzec

Rodzice wiedzą, że marzec to „mocno” edukacyjny miesiąc. Dotyczy to zarówno młodszych pociech (w marcu odbywa się rekrutacja do przedszkoli), jak i tych starszych. Ósmoklasiści muszą już wkrótce podjąć decyzję, jak ma wyglądać ich edukacja przez najbliższe lata, i wybrać szkołę ponadpodstawową. A dlaczego marzec może okazać się kluczowy? Bo w ramach Krakowskiego Tygodnia Zawodowców przez cały miesiąc odbywają się wydarzenia promujące szkolnictwo techniczne i branżowe. Kraków ma się tu czym pochwalić, bo nasze technika nie tylko zajmują wysokie miejsca w ogólnopolskich rankingach, ale przede wszystkim pomagają uczniom

zdołać zdobyć cenne doświadczenie i przygotowanie merytoryczne, co przekłada się na sukces zawodowy w dorosłym życiu.

Tak jak rok temu, wydarzenia odbywają się w czterech rejonach Krakowa. Za nami już spotkania w Krowodrzy, Otwarta Sobota w Podgórzu właśnie przed nami (18 marca), a na drugą połowę miesiąca zaplanowano promocję kształcenia technicznego w Śródmieściu (20–24 marca) i w Nowej Hucie (27–31 marca). Warto zajrzeć na portaledukacyjny.krakow.pl i sprawdzić, jakie przedsięwzięcia przygotowały poszczególne szkoły – być może pomogą w wyborze ścieżki kształcenia?

My również w bieżącym numerze poświęcamy sporo miejsca na kwestie związane z edukacją i młodymi ludźmi, choć do zapoznania się z tematem numeru zachęcamy też dorosłych – rodziców. Cel projektu #Ogarniam życie jest jeden: ma pomóc młodym ludziom w radzeniu sobie z problemami. Gorąco polecam lekturę artykułu „Jak ogarnąć życie?” oraz rozmowy z koordynatorem projektu Michałem Kowalskim, bo mówią o sprawach naprawdę ważnych.

Beata Klejbuk-Goździalska

 Kraków

PROGRAM BUDOWY PARKINGÓW LOKALNYCH

Nowa miejska inicjatywa

ZAPOZNAJ SIĘ I ZŁÓŻ WNIOSEK
www.zdmk.krakow.pl

Spis treści

5. W skrócie

EDUKACJA

8. Jak ogarnąć życie?
11. Chcemy pomóc znaleźć sens – rozmowa z Michałem Kowalskim, miejskim koordynatorem projektu #Ogarniam życie
12. ZSE nr 1 z Akredytacją Erasmus+
13. Dlaczego książka może nieść pomoc?

MIASTO

14. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa
15. Tylko trzy litery i cały alfabet korzyści
16. **KRAKÓW.PL dla dzieci**
18. Chcemy działać dla krakowskich rodzin – rozmowa z pełnomocnik prezydenta Krakowa Marzeną Paszkot
19. Jadalny Kraków

KULTURA

20. Kulturalny marzec w Krakowie – felieton Ryszarda Kozika
21. Kraków ukształtował wrażliwość Mitoraja – rozmowa z pisarką Agnieszką Stabro
22. Moc sojuszniczek w Norwidzie
23. Hoover Table pod znakiem fotografii za nami

SPORT

24. Igrzyskowy Bieg Nocny – czyli magiczny Kraków wieczorową porą
25. Igrzyska ważne dla rozwoju Krakowa

DLA SENIORÓW

26. Organizatorzy Igrzysk Europejskich 2023 czekają na krakowskich seniorów

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Inwestycje trzeba realizować z głową – rozmowa z radnym Dominikiem Homą

HISTORIA

28. Paczółtowo-krakowski łańcuch winy i kary, cz. 3 – felieton Michała Kozioła
29. Kalendarium krakowskie

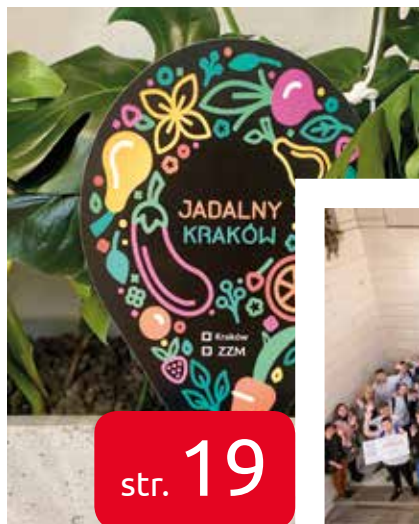
str. 8

str. 12

str. 13

str. 19

str. 23

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska
Zastępca red. naczelnej: Joanna Korta
Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Michał Kozioł, Tadeusz Mordarski, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik, Aleksandra Mikolaszek, Michał Sobolewski, Iwona Gazda, Jan Machowski
Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński, Piotr Wojnarowski
Okładka: fot. Bogusław Świerzowski
Projekt graficzny: Pro Art Studio
Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska
Skład i taniowanie: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o.
Nakład: 32 tys. egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice, CH Serenada i siedzibach jednostek miejskich.

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Stowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela i – w godzinach popołudniowych – na pętłach: Borek Fałęcki i Krowodrza Górka.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się: 29 marca 2023 r.

Rozmawiamy o transporcie

Za nami spotkania edukacyjne Krakowskiego Panelu Transportowego. W dniach 4–5 marca w Nowohuckim Centrum Kultury odbyły się warsztaty, podczas których dyskutowano m.in. o wyzwaniach dla transportu w zakresie organizacji ruchu i wpływu pojazdów na środowisko.

Uczestnicy panelu mieli okazję posłuchać informacji na temat różnych działań w polityce transportowej. Uwzględniono także aspekty ekologiczne, które stanowią istotny element zarządzania transportem w dzisiejszej Europie. Ekspertcy dzielili się swoim doświadczeniem i wiedzą ze słuchaczami, którzy następnie zadawali pytania i rozmawiali w mniejszych grupach.

Wśród poruszonych tematów znalazły się ogólne kwestie, takie jak przestrzeń miejska i jej powiązania ze środkami transportu czy europejska polityka klimatyczna, a także bardziej szczegółowe zagadnienia, m.in. sposoby zarządzania parkowaniem oraz konsekwencje wybudowania obwodnicy.

Podczas następnych spotkań Krakowskiego Panelu Transportowego (zaplanowanych na 18–19 marca oraz 1 kwietnia) zostaną zaproponowane rekomendacje dla polityki transportowej. Te z nich, które uzyskają 80-procentowe poparcie w głosowaniu i zostaną zaakceptowane pod względem merytorycznym, będą wiążące dla władz miejskich.

Propozycje rekomendacji mogą zgłaszać wszyscy zainteresowani. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie www.krakow.pl/komunikacja. (MP)

Komiksowy „Nil”

„Na straży pamięci” – to tytuł konkursu organizowanego przez Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie z okazji 81. rocznicy przekształcenia Związku Walki Zbrojnej w Armię Krajową.

Konkurs jest przeznaczony dla uczniów małopolskich szkół podstawowych, w dwóch kategoriach: klasy 4–6 oraz 7–8. Ich zadaniem będzie stworzenie komiksu związanego z postacią patrona instytucji. Uczniowie będą mieli do wyboru dwa zagadnienia tematyczne: „»Nil« Legionista” lub „Żołnierze »Nila« podczas II wojny światowej”.

– Każdy pomysł, który skłania uczniów do poszukiwań, zainteresowania się historią, jest dobry. W roku 2023 obchodzimy 70. rocznicę śmierci generała, zatem jest to doskonała okazja, by przypomnieć tę bardzo ważną postać polskich zmagających o niepodległość – mówi Joanna Mrowiec, zastępca dyrektora Muzeum AK.

Zgodnie z regulaminem komiks powinien być wykonany w formacie A4 i musi zawierać: stronę tytułową oraz minimum trzy strony komiksowe, a na nich 10 kadrów, czyli rysunków z tekstami.

Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody. Termin zgłaszania prac konkursowych upływa 31 marca br. Prace mogą zostać wykonane w dowolnej formie: rysunek, projekt komputerowy itp. Wszystkie prace powinny zostać przesłane na adres: konkurs@muzeum-ak.pl. (JK)

Śmieszny konkurs

Nie pierwszy raz zapraszamy Państwa do Teatru VARIÉTÉ. Tym razem jednak temat jest nieco mniej poważny, wręcz śmiechu warty. Mianowicie grupa AD HOC organizuje cykl improwizowanych spektakli komediowych. Bez scenariusza, ale z pomocą publiczności oraz z gościnnym udziałem Abelarda Gizy. Mamy do rozdania trzy podwójne bilety na występ 5 kwietnia o godz. 19.00.

Aby wziąć udział w konkursie, wystarczy opisać swoją ulubioną komedię. Może to być film, spektakl albo kabaret. Co sprawiło, że akurat to zapadło Państwu w pamięć?

Odpowiedzi prosimy wysłać do 20 marca na adres: redakcja@um.krakow.pl, wraz z informacją: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby konkursu”. (PW)

 Kraków

MIS
FERIA
PAS
CHALIA

Jubileuszowa
20. edycja Festiwalu
Misteria Paschalia
4 – 16 kwietnia

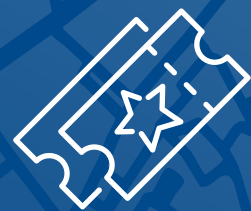

Najciekawsze dzieła muzyki dawnej w wykonaniu zespołów i solistów o światowej renomie.

Wystąpią:
Le Poème Harmonique
Cohaere Ensemble
Ensemble Correspondances
Cappella Mediterranea
Les Talens Lyriques
Ensemble Irini

Dzieje się w Krakowie

DZIEJE SIĘ

16 marca

Młynarski w NCK

Najpiękniejsze piosenki Wojciecha Młynarskiego wykonają: Marek Majewski, Andrzej Ozga, Marek Bartkowicz, Antoni Muracki, Piotr Golla.
Zaprasza – Basia Stępnia-Wilk.

18 marca

Poezja ubrana w melodie

Klub Zgody Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta zaprasza na wieczór pełen poezji śpiewanej w wykonaniu Poli Jasińskiej. W programie szlagiery legend polskiej sceny – Osieckiej, Poniedziałkiego i Stachury.

18 marca

Koncert Muzyki Filmowej

TAURON Arenę Kraków wypełnią hity muzyki filmowej w doskonałych aranżacjach. Usłyszymy m.in. suity symfoniczne z filmów: „Gwiezdne wojny”, „Piraci z Karaibów” czy „Park Jurajski”.

20 marca

Wiosenna Sinfonietta

U progu wiosny Sinfonietta Cracovia przywoła ciepły i radosny nastrój w wyborze klasycznych utworów związanych z wiosną (m.in. Antonio Vivaldiego). Nad literackim kształtem wydarzenia czuwać będzie Michał Rusinek.

21–23 marca

Śmierć pięknych saren

Na scenie Teatru Bagatela zobaczymy świat wpisany w trudny historycznie czas przed II wojną światową, w jej trakcie i po niej, który mieni się jednak wszystkimi barwami najlepszego czeskiego humoru.

22 marca

Koncert „Pojedynek na przeboje”

W Centrum Kultury Podgórze wystąpią: Katarzyna Słota-Marciniak – mezzosopran, Michał Kutnik – baryton, Kristina Kutnik – fortepian. W programie m.in. „Autobus czerwony” i „Zakochani”.

24–26 marca

12. Krakowski Festiwal Komiksu

Największa w południowej Polsce impreza dla fanów historyjek obrazkowych! Weekend pełen atrakcji w Fundacji Muzeum Komiksu i Pałacu Potockich.

25 marca

„Wspólna sobota” w Klubie Jędrus

Czerpiąc inspirację z hiszpańskiej tradycji, zapraszamy na warsztat stolarski! Zamiast tworzenia i palenia kukieł dzień poświęcimy na budowę hoteli dla owadów.

26 marca

Czym zaskoczy MITCH & MITCH?

Jeden z najliczniejszych i najbardziej tajemniczy polski zespół. Nigdy nie udziela wywiadów. Na repertuar koncertu w NCK złożą się utwory Ennio Morricone.

„Mieszkanie za remont” po raz drugi

fot. Bogusław Świerzowski

Trwa nabór do II edycji programu „Mieszkanie za remont”, który umożliwia wynajem od gminy lokali na czas nieokreślony w zamian za wykonanie w nich remontu. W tym roku na liście remontowej znajdzie się ok. 100 wnioskodawców – to dwa razy więcej niż rok temu.

Po przeprowadzeniu remontu – na koszt wnioskodawcy – lokal wynajmowany jest na czas nieokreślony. Stawka czynszu mieści się w przedziale: 5,96 zł/m kw. – 15,22 zł/m kw. Czas na wykonanie remontu to 12 miesięcy, z możliwością przedłużenia.

W programie mogą uczestniczyć osoby, które:

- mieszkają w Krakowie, z zamiarem pobytu stałego;
- nie posiadają prawa własności lub współwłasności do lokalu lub nieruchomości położonych w Krakowie i miejscowości pobliskiej, tj. położonej w powiecie krakowskim, wielickim lub proszowickim;
- osiągnęły średni miesięczny dochód netto w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku na jedną osobę w wysokości:
 - a) 150–350 proc. najniższej emerytury (2282,66 zł – 5559,54 zł) – w gospodarstwie jednoosobowym;
 - b) 125–300 proc. najniższej emerytury (1985,55 zł – 4765,32 zł) – w gospodarstwie dwuosobowym;
 - c) 100–250 proc. najniższej emerytury (1588,44 zł – 3971,10 zł) – w gospodarstwie wieloosobowym.

Weryfikacji podlega dochód wszystkich członków gospodarstwa domowego. W kolejnym etapie stworzona zostanie tzw. lista remontowa osób uprawnionych, uszeregowanych według określonej punktacji.

Wniosek do programu można złożyć do 14 kwietnia. Druki są dostępne w siedzibie Wydziału Mieszkalnictwa UMK, Rynek Podgórski 1 (parter) lub w Biuletynie Informacji Publicznej – tam też znajdziemy szczegółowe informacje o programie. (JK)

Zazieleni się przy ul. Chatupnika

Świerk pospolity, wierzba biała, jabłoń purpurowa, perukowiec podolski, róża pnąca, trzcinnik ostrokwiatowy, śmiatek darniowy – to tylko niektóre z gatunków drzew, krzewów i traw, które już na wiosnę zazielenią się w nowym leśnym parku kieszonkowym, który powstał przy ul. Chatupnika.

W odmienionej przestrzeni, idealnej do odpoczynku i rekreacji, pojawiły się wygodne ławki i altana z wyjątkowym zielonym dachem. W cieniu altany znalazły się zestawy piknikowe. Są też stojaki rowerowe, huśtawka „bocianie gniazdo” oraz trampolina. Spacerowi uatwią nowe alejki i placzy przy altanie o nawierzchni wodoprzepuszczalnej, mineralno-żywiczej. (JK)

fot. archiwum ZZM

Zgłoś kandydatów do konkursów

Doceniasz osoby z wielkim sercem, fundacje, firmy lub instytucje, które bezinteresownie pomagają innym, działają na rzecz uchodźców z Ukrainy, osób z niepełnosprawnościami, bezdomnych czy ubogich? Zgłoś swojego kandydata do konkursu Filantrop Krakowa! Ideą konkursu jest wspieranie inicjatyw charytatywnych i promowanie lokalnej filantropii, a także zachęcanie prywatnych przedsiębiorców do sponsorowania działań organizacji pozarządowych, które pomagają mieszkańcom Krakowa, a w szczególności osobom potrzebującym.

Znasz miejsca na mapie Krakowa, w których likwidowane są bariery architektoniczne, co ułatwia osobom z niepełnosprawnościami codzienne poruszanie się po mieście i udział w wydarzeniach kulturalnych? Doceniasz organizacje, które aktywnie działają, aby polepszyć jakość życia

i zaktywizować osoby z niepełnosprawnościami? Zgłoś swojego kandydata do konkursu Kraków Bez Barrier! Konkurs ma na celu promowanie nowoczesnych rozwiązań w architekturze i budownictwie, które zwiększają przyjazność budynków oraz dostępność przestrzeni publicznej dla wszystkich mieszkańców miasta. Ponadto w konkursie nagradzane są osobowości roku i podmioty, które sprawiają, że Kraków staje się miastem bez barier, otwartym na każdego.

Nabór zgłoszeń do obydwu konkursów trwa do 31 marca. Zgłoszenia przyjmuje Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, e-mail: sz.umk@um.krakow.pl.

Informacje:

Konkurs Filantrop Krakowa – tel. 12 616-78-04; www.filantrop.krakow.pl

Konkurs Kraków Bez Barrier – tel. 12 616-50-76; www.krakow.pl/bezbarrier (KG)

Jak ogarnąć życie?

Tadeusz Mordarski

Spotkania z młodzieżą w ramach projektu #Ogarniam życie / fot. Bogusław Świerzowski

To pierwszy tego typu projekt w Polsce. Dociera do tysięcy uczniów krakowskich szkół. Cel jest jeden: ma pomóc młodym ludziom w radzeniu sobie z problemami. A tych jest całe mnóstwo. Tak samo jak sposobów na to, aby je pokonać. Należy je tylko poznać i wybrać te najlepsze. Ma w tym pomóc projekt #OGARNIAM ŻYCIE.

Nie ma czasu na zbyt długie wstępy, ponieważ chodzi o życie, zdrowie i szczęście – napisała w liście do rodziców, dyrektorów szkół, nauczycieli i samych uczniów Anna Korfel-Jasińska, zastępca prezydenta Krakowa ds. edukacji, sportu i turystyki. Tym samym zainicjowała projekt #OGARNIAM ŻYCIE, który ma pomóc młodym ludziom m.in. w podejmowaniu dobrych

decyzji. – Głównym celem jest wzmocnienie kondycji psychicznej uczniów krakowskich szkół, tak, aby jak najlepiej radzili oni sobie teraz i w przyszłości z różnego rodzaju wyzwaniami i problemami. Wiatru nie zmienimy, ale możemy inaczej postawić żagle, i to właśnie zamierzamy zrobić, by pomóc młodym ludziom radzić sobie z wszelkimi sztormami – zapewnia wiceprezydent Krakowa.

Czy ogarniam życie?

Jak twierdzą specjaliści, ostatnie lata pokazują, że ze zdrowiem psychicznym uczniów jest coraz gorzej. Nie ma dnia, aby do krakowskich szpitali nie trafiły dzieci, które chciały się zabić. Z raportu o zachowaniach samobójczych wśród dzieci i młodzieży wynika, że na każdą 28-osobową klasę przypada średnio dwoje uczniów

po próbie samobójczej. Obniża się też wiek, w którym młodzi sięgają po używki. Jak mówi Monika Borkowska-Żebrowska, kierownik Działu Profilaktyki Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie i Zastępca Miejskiego Koordynatora Projektu, obecnie młodzi ludzie spotykają się z wieloma trudnościami. – Należą do nich: skłonność do zachowań ryzykownych, samouszkodzenia, próby samobójcze, groźby samobójcze, używanie substancji i leków w celach niemedycznych, opuszczanie szkoły, zachowania impulsywne, konflikty, zachowania agresywne, strach przed odrzuceniem, osamotnienie, nałogi behawioralne, czyli schemat zachowania wynikający z silnej, niekontrolowanej potrzeby wykonywania jakiejś czynności – wylicza Monika Borkowska-Żebrowska. Terapeutka dodaje, że nad tymi problemami i zachowaniami trudno jest młodemu człowiekowi zapanować samodzielnie, nawet jeśli widoczne są już realne szkody. – Takie potrzeby powstają bowiem najczęściej w reakcji na przeżywane napięcie lub inne trudne do wytrzymania emocje czy sytuacje życiowe. Jednak każda sytuacja problemowa młodego człowieka jest indywidualna i należy ostrożnie ją oceniać, aby nie wpływać negatywnie na postrzeganie siebie przez ucznia – mówi.

A po czym poznać, że nie radzimy sobie z życiem lub, nawiązując do nazwy kampanii, po prostu go „nie ogarniamy”? – Mamy problemy, o których nie rozmawiamy z nikim dorosłym, ukrywamy swoje prawdziwe samopoczucie, zmieniamy zachowania, zmieniamy grupę znajomych, szukamy „lekarstwa” na swoje problemy: alkohol, leki, narkotyki, zachowania nałogowe, brak samokontroli. Poszukujemy „siły” do życia i realizacji zadań, żyjemy w napięciu i smutku. Szukamy pomocy u rówieśników, którzy dzielą się dostępnymi, nie zawsze konstruktywnymi metodami, takimi jak używanie substancji psychoaktywnych. Możemy odczuwać zwiększone pobudzenie, brak umiejętności samouspokojenia. Problematyczna jest regulacja emocji. O trudnościach mogą też świadczyć płynące z otoczenia (rodziny, szkoły, a nawet od rówieśników) sygnały, że coś powinniśmy zmienić, dać sobie pomóc, np. skorzystać z pomocy specjalisty – opisuje Monika Borkowska-Żebrowska.

Ogarniam życie, bo...

Projekt #OGARNIAM ŻYCIE, jak sama nazwa wskazuje, ma pomóc poradzić sobie z problemami, o których mówią specjaliści i które dotyczą coraz większej liczby młodych ludzi. – Ten projekt dotyczy szerokiego spektrum różnych działań, które wykonywane są w jednym celu: wzmocnienia kondycji psychicznej dzieci i młodzieży – mówi radna Agata Tatara, przewodnicząca Komisji Edukacji. – Projekt skupia się także na tym, aby

fol. Bogusław Świerzowski

dostrzegać drugiego człowieka, czyli obserwować i reagować na problemy rówieśników i okazywać im wsparcie. Ważne jest to, żeby młodzi ludzie wiedzieli, że w obliczu pojawiających się trudności nie są sami. To, jakie konkretne działania podejmie dana szkoła, zależy już od niej samej – dodaje krakowska radna.

Obecnie trwa pilotaż, w którym udział bierze 40 podstawówek. „Życie jest moje, jest jedno i chcę mieć na nie wpływ” – to hasło programu. Dalej jest wyjaśnienie. Ogarniam życie, bo... mam plan, mam z kim pogadać, mam przyjaciół, tańczę, maluję, lubię, kocham, mogę wszystko. – Chcemy towarzyszyć młodym ludziom i zachęcić ich do podejmowania różnych inicjatyw. Dzięki temu uczniowie mogą lepiej znajdować cel i sens życia czy elementy, z którymi się utożsamia – mówi Michał Kowalski, miejski koordynator projektu (cały wywiad na str. 11). Natomiast szczegółowe informacje można znaleźć także na stronie: portaledukacyjny.krakow.pl w zakładce #OGARNIAM ŻYCIE.

Inspiruje do zmian

Jedną z placówek, która bierze udział w pilotażu, jest Szkoła Podstawowa nr 111. – Uczniowie klasy 7B, ambasadory kampanii na terenie szkoły, przygotowali i zamierzają przeprowadzić w klasach VI lekcje pt. „Sen – najlepszy przyjaciel człowieka”. Jesteśmy też w trakcie tworzenia kampanii informującej szkolną społeczność o wartości i znaczeniu snu w życiu młodzieży – opowiada Monika Foryś, pedagog szkolny. – Całą klasą jesteśmy zaangażowani w projekt – mówi Michał Szymański, uczeń klasy 7B. – Podejmowane działania w ramach kampanii wzmocniają w nas poczucie sprawczości, ▶

Gdzie szukać pomocy?

- ▶ **Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Krakowski Ośrodek Terapii**
ul. Helclów 23a, tel. **12 422 18 58**
e-mail: kot@mjo.krakow.pl
- ▶ **Szpital Uniwersytecki w Krakowie Poradnia leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży**
ul. Śniadeckich 10, tel. **12 424 89 33**
- ▶ **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie**
ul. Strzelecka 2,
tel. **12 619 86 93, 502 862 630**
- ▶ **Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krakowie**
ul. Radziwiłłowska 8b
Całodobowy numer: **12 421 92 82**
- ▶ **Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie**
ul. Rozrywka 1,
telefon zaufania: **12 411 60 44**
- ▶ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Krakowie**
ul. Chmielowskiego 1,
tel. **12 430 50 52**
- ▶ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Krakowie**
ul. Siewna 23d, tel. **12 415 69 68**
- ▶ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Krakowie**
ul. Konfederacka 18, tel. **12 266 19 50**
- ▶ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 w Krakowie**
os. Kalinowe 18, tel. **12 644 18 85**

fol. Bogusław Świerzowski

► równocześnie wzajemnie inspirujemy się, przedstawiając pomysły na wartościowe atrakcje chroniące nas przed niewłaściwymi wyborami. Projekt wydaje się bardzo ciekawy, inspiruje do zmian, siebie i innych, co stanowi dużą motywację do udziału w nim. Cieszy to, że właśnie nasza klasa została zauważona i wybrana na ambasadora kampanii w szkole. Mamy wrażenie, że bierzemy udział w czymś naprawdę fajnym, ciekawym i to my możemy mieć wpływ na zachodzące zmiany – dodaje Michał. Szkoła nr 111 nawiązała również współpracę z Zarządem Zieleni Miejskiej, z którym ma stworzyć przyszłolny ogród.

Miejskie jednostki otwarte dla uczniów

ZZM to jedna z wielu miejskich instytucji, biorących udział w kampanii. Tylko ta jednostka przygotowała aż cztery różne formy aktywności. – Jedną z nich jest spacer leśny z elementami survivalu, którego celem jest budowanie relacji z przyrodą i rówieśnikami. Drugą aktywnością jest założenie wspomnianego ogrodu przyszłolnego. Kolejna to „Praca ZZM”, czyli wizyta w jednostce i poznanie od podszewki pracy specjalistów. Klasa podzielona zostanie na kilka grup. Każda z nich odwiedzi inny zespół: Projektowy, Konserwacji zieleni, Budżetów obywatelskich, Inspektora drzew. Grupy poznają praktyczne aspekty pracy danego zespołu, towarzysząc pracownikom w wykonywanej pracy lub wykonując wspólnie z nią dane działania. I tak np. pierwsza grupa mogłaby zostać włączona w proces projektowy (najlepiej taki, który faktycznie mógłby być zrealizowany), druga – zaangażować się w prace związane z sadzeniem, a trzecia – poznać projekty realizowane w ramach BO. Celem finalnym projektu, bazującym na zdobytej przez każdy zespół wiedzy, byłoby zaproponowanie przez młodzież projektu do BO lub Inicjatywy Lokalnej, który według nich byłby potrzebny w ich okolicy. Czwarta aktywność to projekt pszczelarstwa, dzięki któremu uczniowie zdobędą wiedzę na temat pszczół oraz poznają tajniki pracy pszczelarza – wylicza Katarzyna Przyjemna-Grzesik, kierownik Zespołu Kraków w Zieleni ZZM.

Poza ZZM do akcji włączyły się m.in. spółki miejskie i jednostki, które niekoniecznie kojarzą się nam z pracą z uczniami. Przykładem niech będą Wodociągi Miasta Krakowa, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania, Klimat Energia Gospodarka Wodna czy Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Naprawdę trudne czasy

Zastępca prezydenta Krakowa Anna Korfel-Jasińska twierdzi, że w projekcie nie może zabraknąć nikogo, komu bliskie są życie, zdrowie i szczęście. – A razem? Razem to już stać nas na bardzo wiele. W tym na obalenie stereotypów, że walka z problemem alkoholowym i z innymi używkami zakłócającymi autentyczny obraz świata

jest z góry przegrana, że już tyle na ten temat powiedziano, że profilaktyka jest passé – uważa wiceprezydent.

Projekt #OGARNIAM ŻYCIE, który obecnie trafia bezpośrednio i pośrednio do ok. 15 tys. uczniów, od września obejmie wszystkie krakowskie szkoły samorządowe.

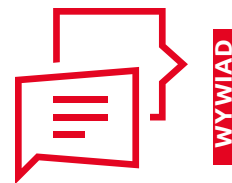
Dodaje, że projekt #OGARNIAM ŻYCIE, który obecnie trafia bezpośrednio i pośrednio do ok. 15 tys. uczniów, od września obejmie wszystkie krakowskie szkoły samorządowe. – Żyjemy w naprawdę trudnych czasach, młodzi ludzie coraz częściej uznają swoje życie za bolesny, zwykle bardzo trudny do zniesienia ciężar, z którym są sami, więc poszukują ulgi, czasami za każdą cenę. Dlatego pamiętajmy też o tym, że nawet najlepszy program profilaktyczny nie zastąpi więzi międzyludzkiej, dbajmy o relacje, o krzepiące rozmowy, bądźmy uważni i bardziej życzliwi – apeluje Anna Korfel-Jasińska.

dzyludzkiej, dbajmy o relacje, o krzepiące rozmowy, bądźmy uważni i bardziej życzliwi – apeluje Anna Korfel-Jasińska.

Michał Kowalski

miejski koordynator projektu #OGARNIAM ŻYCIE, pedagog społeczno-opiekuńczy i resocjalizacji, socjoterapeuta. Zajmuje się problematyką uzależnień. Wicedyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Krakowie

Chcemy pomóc znaleźć sens

To my, dorośli, musimy wyjść z inicjatywą. Bo młody człowiek nie porzuci swojego świata tylko dlatego, że go o to poprosimy – mówi Michał Kowalski, miejski koordynator projektu #OGARNIAM ŻYCIE. Tadeusz Mordarski pytał go, w jaki sposób pomóc młodzieży poprawić kondycję psychiczną, znaleźć pomysł na życie i uciec od uzależnień.

Czy młodzież „ogarnia życie”?

Michał Kowalski: Każdy z nas ogarnia po swojemu. Młodzież także. Chcemy jej jednak pomóc, aby w tym ogarnianiu życia było jak najmniej szkodliwych rzeczy. Niektórzy, chcąc sobie radzić samemu, dokonują złych wyborów i niestety wpadają w sidła uzależnień, depresję czy mają myśli samobójcze. Chcemy im pokazać, że życie nie kończy się na drzwiach własnego pokoju, na ekranie komputera czy smartfona lub wąskiej grupce znajomych. Życie, szczególnie w Krakowie, to naprawdę coś więcej. To miejsca, które można zobaczyć. To instytucje, które można odwiedzać. To projekty, które można realizować we współpracy z innymi.

Głównym celem kampanii #OGARNIAM ŻYCIE jest „wsparcie kondycji psychicznej uczniów szkół podstawowych”. Co to oznacza w praktyce?

MK: Chcemy towarzyszyć młodym ludziom i zachęcić ich do podejmowania różnych inicjatyw. Dzięki temu uczniom łatwiej będzie znaleźć cel i sens życia czy elementy, z którymi się utożsamia. Mówimy o kondycji psychicznej, bo przez ostatnie lata ta kondycja młodzieży podupadła. Widzimy to w statystykach, badaniach czy pracy zawodowej. Ja, pracując w poradni, widzę młodzież, która jest w coraz gorszym stanie psychicznym i nie ma punktu zaczepienia. Na pytania: co chcesz robić? dokąd chcesz pójść? co chcesz od życia? – uczniowie odpowiadają: nie wiem, nie mam pomysłu. My chcemy, aby znaleźli ten sens i potrafili „ogarnąć życie”.

Jakie konkretne działania mogą w tym pomóc?

MK: Jednym z projektów kampanii jest konkurs dla 40 szkół. Każda z nich ma wyznaczonych trzech młodzieżowych liderów, dwóch opiekunów oraz jedną klasę siódmą, która jest ambasadorem. Uczestniczą oni w warsztatach zorganizowanych przez miejskie instytucje. Niektórych z nich, takich jak MPO czy ZZM, nie kojarzymy z pracą z młodzieżą. Tymczasem uczniowie inspirowani są tymi warsztatami, następnie wracają do szkoły i dzielą się wiedzą z pozostałymi.

Później realizują jakiś projekt, np. event, który oddziałuje na całą społeczność szkolną. Na razie nie będę zdradzał szczegółów, bo nawet same szkoły nie wiedzą, co je czeka (uśmiech).

Weźmy zatem przykładowego Krzysztofa, ucznia klasy 7. Dlaczego ten Krzyś, zamiast pić alkohol czy grać na konsoli, ma się zaangażować w projekt #OGARNIAM ŻYCIE? Jakie będzie miał z tego korzyści?

MK: W przypadku dzieci i młodzieży nie możemy założyć, że oni sami do nas przyjdą. Że poświęcą coś, co daje im natychmiastową gratyfikację, na to, w co muszą włożyć sporo siły i samozaparcia. Dlatego też to my musimy wyjść do nich i robimy to m.in. wspomnianym konkursem, warsztatami, konferencjami czy innymi eventami, np. organizacją biegu. Wiele do zaproponowania mają też spółki miejskie. To my, dorośli, musimy wyjść z inicjatywą. Bo młody człowiek nie porzuci swojego świata tylko dlatego, że go o to poprosimy. Tym wspomnianemu Krzysiowi pokazujemy więc możliwości oraz wydarzenia, w których może uczestniczyć. Dzięki udziałowi w projekcie młody człowiek zyskuje możliwość samodzielnego decydowania. Narzucamy minimalną liczbę reguł i zasad, bo chcemy, aby inicjatywy były oddolne i żeby to dzieci decydowały o tym,

co im pomaga, co ich chroni przed „robieniem rzeczy nieodpowiedzialnych”, a co przeszkadza. Poza tym dzieci uczą się pracy metodą projektów. Uczą się nawiązywać kontakty z dorosłymi, spotykając się z instytucjami innymi niż szkoła czy dom kultury, a to zaprocentuje w ich przyszłości.

Co będzie sukcesem tej kampanii?

MK: Dla mnie ta kampania już osiągnęła sukces, bo zaczęto mówić o tym, że dzieci potrzebują wsparcia psychicznego. Młodzi ludzie nie boją się mówić głośno, że potrzebują pomocy, że mają takie, a nie inne myśli, że brakuje im przestrzeni do ich wyrażania. Nie oczekujemy wymiernego, statystycznego wskaźnika, aby mówić o sukcesie. On jest niepoliczalny i może właśnie dlatego wielki.

W zeszłym roku młodzież ZSE odbywała praktyki w Bradze w Portugalii, w tym roku wyjedzie do Grenady w Hiszpanii / fot. archiwum szkoły

ZSE nr 1 z akredytacją Erasmus+

Artur Łabudzki

Zespół Szkół Elektrycznych nr 1 w Krakowie jako jedna z nielicznych placówek w Polsce otrzymała tzw. Akredytację Erasmusa w dwóch sektorach – „Kształcenie i szkolenia zawodowe” oraz „Edukacja szkolna”. Dzięki temu przygotowano wspólny plan działania, by przyniósł jak najwięcej korzyści dla uczniów, nauczycieli i szkoły jako miejsca spotkań obu grup.

Plan Erasmusa w dużym stopniu bazuje na priorytetach Erasmusa – działaniach włączających, doskonaleniu umiejętności cyfrowych, rozwijaniu postaw prodemokratycznych i kształtowaniu świadomości ekologicznej. Uzyskanie Akredytacji jest gwarancją regularnego otrzymywania dofinansowania przez cały okres trwania programu, tj. na lata 2021–2027.

Dzięki otrzymywanemu rokrocznie wsparciu grupa ok. 20 najlepszych uczniów ZSE nr 1 oraz kilku wybranych nauczycieli ma możliwość uczestnictwa w różnorodnych formach służących podnoszeniu umiejętności i kwalifikacji. W przypadku uczniów są to czterotygodniowe staże zagraniczne odbywane w przedsiębiorstwach innych państw Unii Europejskiej. Autorzy projektu położyli nacisk na kształtowanie u uczniów właściwych kompetencji

miękkich, a przede wszystkim postawy otwartości i tolerancji oraz umiejętności odnalezienia się na europejskim rynku pracy.

Dzięki zdobytym funduszom kadra ma możliwość odbycia kursów i szkoleń (zarówno językowych, jak i specjalistycznych) poza granicami Polski. To pomaga w stworzeniu nowoczesnej placówki, w której wsparciem i przewodnikiem uczenia ma być właśnie kompetentna kadra. Organizatorzy projektu są przekonani, że świetnie przygotowani merytorycznie nauczyciel, znający języki obce, prezentujący postawę otwartości i tolerancji, o wysokim stopniu empatii w stosunku do uczniów defaworyzowanych oraz znający systemy edukacyjne i metody pracy obowiązujące w innych krajach jest gwarancją wysokiego poziomu nauczania w szkole.

 Kraków

CZYTELNIK ROKU 2023

Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!

www.biblioteka.krakow.pl

 Biblioteka
Kraków

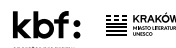

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

 Galeria
Kraków

 Złoty
Kłosek
Lat
Wydawnictwa
Literackiego

 STU
SCKM STU

 kbf:
operator programu

 KRAKÓW
MIEJSCU ERASMUSA
UNESCO

 Kraków.pl

Dlaczego książka może nieść pomoc?

Joanna Korta, Daria Kaźmierczak-Romańczyk

Rusza ogólnopolska kampania na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży „Książka ma moc”, realizowana przez Wydawnictwo Wrażliwe, pod honorowym patronatem Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego. Jej celem jest promocja wiedzy na temat bajkoterapii i biblioterapii oraz wskazywanie miejsc, w których można otrzymać pomoc w wyborze książek wspomagających profilaktykę. O tym, w jaki sposób książki mogą wzmocnić odporność psychiczną dzieci i być mostem w relacji dorosły–dziecko, specjalnie dla dwutygodnika **KRAKÓW.PL** pisze psycholożka Daria Kaźmierczak-Romańczyk.

Uważam, że nie da się zajmować zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży bez pracy z rodzicami i nauczycielami. System ochrony zdrowia nie jest wydolny – brakuje terapeutów, czas oczekiwania na wizyty jest długi, nie ma wolnych miejsc na oddziałach psychiatrycznych. To najbardziej palące problemy, jednak pamiętajmy, że jeśli nie zadamy o podstawy, nawet setki nowych łóżek szpitalnych nie wystarczą. Dlaczego? Każdy człowiek rodzi się z pewnym wyposażeniem genetycznym i predyspozycjami do zachorowania, np. na choroby psychiczne. Jednakże nie tylko natura i biologia odgrywają tu rolę. Ważne jest też środowisko (wychowanie, bliscy, rodzice, rówieśnicy, nauczyciele), które ma udział w procesie rozwoju dziecka i nastolatka, a co za tym idzie – wpływa na jego zachowanie i samopoczucie. Dlatego tak istotne jest zwrócenie uwagi na wspieranie relacji rodzic – dziecko, by zadbać o odporność psychiczną najmłodszych.

Książka ma moc

Kampania przygotowana przez Wydawnictwo Wrażliwe i przyjaciół „Książka ma moc” promuje wiedzę na temat bajkoterapii i biblioterapii, które są elementem profilaktyki zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, ale też w konkretny sposób pokazuje, jak budować tę odporność i relację między dzieckiem a rodzicem. Ma być bodźcem do zadania sobie pytania: „Jak wygląda moja relacja z dzieckiem?”. Rodzice, opiekunowie, nauczyciele, psychologowie mogą skorzystać z darmowych webinarów oraz posłuchać rozmów Wrażliwych duetów, aby poszerzyć swoją wiedzę na temat roli i możliwości wykorzystania bajkoterapii i biblioterapii w relacji i pracy z dzieckiem. Twórcy kampanii wraz z partnerami stworzyli

Książki mogą pomagać nie tylko dzieciom, ale i dorosłym / fot. Bogusław Świerżowski

Wrażliwe Miejsca, by spotkać się z odbiorcami osobiście. To warsztaty oraz spotkania z dziećmi, nastolatkami i dorosłymi.

Zbuduj dialog

A dlaczego właściwie ta książka może nieść pomoc? Gdy dziecko/nastolatek, czytając pewną historię, może identyfikować się z bohaterem, za pomocą pośredniego poznania (dziecko wciąż ma możliwość zakończyć czytanie – zamknąć książkę) ma szansę doświadczać tego, co bohater. Oczywiście, im bardziej bliski temat, tym mocniejsze będą emocje z nim związane, choć to nie reguła. Im starszy czytelnik, tym większa świadomość odrębności doświadczeń i perspektyw. Książka może stanowić dobrą bazę do poszukiwania rozwiązań i sposobów poradzenia sobie z problemami. Często jest to możliwe dzięki specyfice bajek, w których:

- nie znajdziemy magii (to nie wróżka rozwiązuje problem),
- nie będziemy czytać jedynie o tym, co przyjemne,
- nie znajdziemy morału, bo nie chodzi o przedstawienie jedyne go możliwego rozwiązania, to dziecko ma znaleźć swoje.

Przy takich założeniach jesteśmy w stanie zrozumieć, jaką rolę będzie odgrywała książka w budowaniu odporności psychicznej dzieci i młodzieży. Wspólne czytanie dziecka z rodzicem/opiekunem oraz analiza trudniejszych sytuacji/problemów da możliwość rozmowy o emocjach i sposobach radzenia sobie z nimi. To także budowanie dialogu między dzieckiem i rodzicem, rozmowa o czymś więcej niż „Co było w przedszkolu/szkole?”. Pamiętajmy, że czytanie to także idealna okazja do wzmocnienia i budowania relacji, a to właśnie odgrywa niesamowicie ważną rolę w profilaktyce rozwoju zaburzeń.

Kampania „Książka ma moc” służy przede wszystkim dzieciom poprzez pracę i zaangażowanie wszystkich tych, którzy są wokół nich.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

24 lutego

- Akcja Korpusu Konsularnego Krakowa „Solidarni z Ukrainą”, Konsulat Generalny Ukrainy w Krakowie, al. płk. W. Beliny-Prażmowskiego
- Odczytanie Apelu o Pokój polskiej i ukraińskiej młodzieży w ramach zakończenia marszu „Razem dla Pokoju”, Rynek Główny

27 lutego

- Narada roczna kadry kierowniczej Komendy Miejskiej PSP w Krakowie, Sala Obrad RMK

28 lutego

- Spotkanie z krakowskimi przedstawicielami Kościołów Ewangelicznych

3 marca

- Uroczyste pierwsze zaświecenie odtworzonych historycznych neonów Restauracji Stylowa, os. Centrum C

5 marca

- CAVALIADA Kraków – Finał Cavaliada Tour o nagrodę PKO BP pod patronatem Prezydenta Miasta Krakowa, TAURON Arena Kraków, ul. Lema

7 marca

- Uroczystość z okazji 80. urodzin prof. Andrzeja Kadłuczki, Podziemia Rynku Głównego
- Wizyta nowej Konsul Generalnej Republiki Słowackiej w Krakowie Zlady Šipošovej

8 marca

- Wizyta nowego Ambasadora Republiki Federalnej Niemiec dr. Thomasa Baggera

24
lutego

zdjęcia: Piotr Wojnarowski, Bogusław Świerzowski

24
lutego

5
marca

27
lutego

Tylko trzy litery i cały alfabet korzyści

Małgorzata Tabaszewska

Aktywizuje i Zazielenia, Buduje i Wspiera innowacje, dba o Czystość i stawia na Udogodnienia, udziela Dotacji i organizuje Transport, Edukuje i upowszechnia Sport... – zabrakłoby liter alfabetu, by wymienić wszystkie działania, które Kraków podejmuje na rzecz zrównoważonego rozwoju i podnoszenia jakości życia mieszkańców. A są one możliwe m.in. dzięki wpływom z podatku PIT rozliczanego pod Wawelem. Miasto konsekwentnie do tego zachęca w kampanii „Płacę podatki w Krakowie”.

Aby miasto rozwijało się w sposób zrównoważony i adekwatny do potrzeb mieszkańców, niezbędne są pieniądze, pomysły i poparcie społeczne. W końcu miasto to mieszkańcy, którzy wspólnie je budują i decydują o jego przyszłości.

Bo gdy Kraków inwestuje (w infrastrukturę o różnym przeznaczeniu), inspirowane (w instytucjach kultury i sportu) czy integruje (sąsiadów, pokolenia, imigrantów, poprzez programy i projekty) – w tych samych dziedzinach, korzystając z dostępnych narzędzi, aktywni są również jego mieszkańcy. Krakowianie inspirowani (w ramach budżetu obywatelskiego, konsultacji społecznych), integrują (poprzez oddolne inicjatywy, organizacje, projekty) i wreszcie – również inwestują (dzieląc się czasem, wiedzą i umiejętnościami, płacąc podatki).

Jak możemy rozwijać i ulepszać nasze najbliższe otoczenie? Miejska kampania „Płacę podatki w Krakowie” podpowiada: wystarczy w rocznym zeznaniu podatkowym wpisać krakowski adres zamieszkania, a część podatku PIT, który jest dzielony między samorządy i budżet państwa, trafi do miejsca, w którym żyjemy, pracujemy, spędzamy czas wolny i z którego usług i oferty na co dzień korzystamy. W Krakowie jest to kwota niebagatelna – to prawie 30 proc. rocznego budżetu miasta!

Kraków rośnie dzięki podatnikom

W 2021 r. wpływy z podatku PIT zasilily miejską kasę kwotą 2 mld 19 mln zł, bo podatek dochodowy w Krakowie rozliczyło 675 378 osób. Dla miasta ważny jest każdy PIT złożony na jego terenie. Za kwotę, którą średnio jeden podatnik wkłada do miejskiego budżetu (ok. 3 tys. zł), można – alternatywnie – wyremontować od 5 do 10 m kw. chodnika, kupić i zamontować 4 stojaki rowerowe, posadzić 60 krzewów. A jak to wygląda w skali makro?

W 2021 r. wpływy z podatku PIT zasilily miejską kasę kwotą 2 mld 19 mln zł, bo podatek dochodowy w Krakowie rozliczyło 675 378 osób.

W 2022 r. Kraków zyskał ok. 33 tys. nowych podatników, a budżet miasta dodatkowe 100 mln zł. To kwota, za którą mogą powstać – alternatywnie – 2 szkoły podstawowe, 6 przedszkoli, 3 kryte pływalnie albo 5 hal gimnastycznych. Tyle wystarczy, by kupić 10 nowoczesnych, niskopodłogowych i klimatyzowanych tramwajów albo 23 elektryczne autobusy przegubowe.

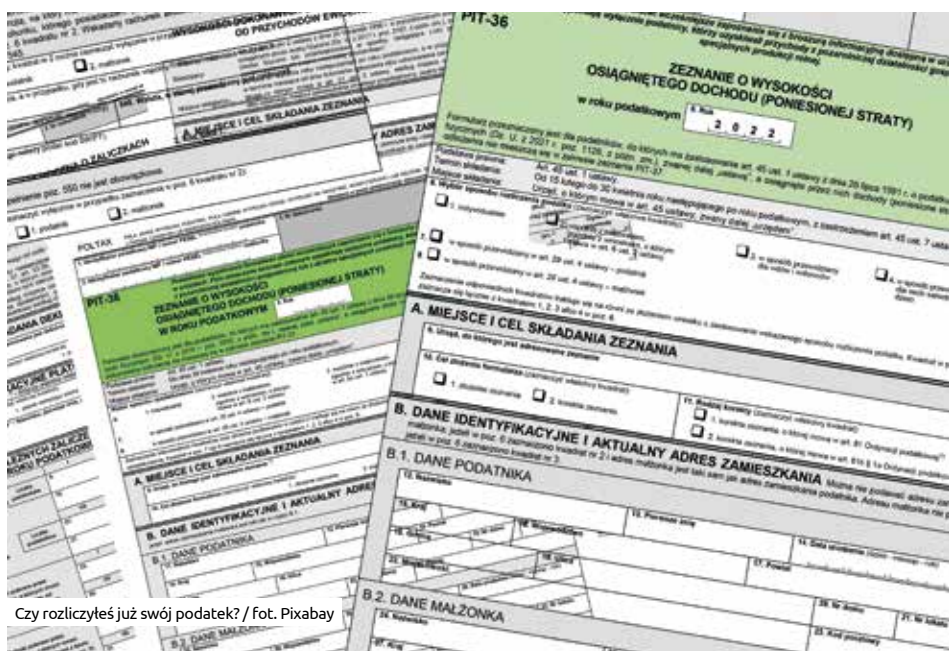
To się zwraca!

Kraków wciąż ma więcej mieszkańców niż podatników i dodatnie saldo migracji, jest więc o kogo zabiegać. Coroczna kampania przypomina mieszkańcom – nowym i tym, którzy podatek wciąż odprowadzają gdzie indziej – że wpływy z PIT są ważne dla rozwoju miasta i utrzymania miejskich usług na wysokim poziomie. Dlatego każdy, kto rozlicza się z fiskusem w Krakowie, może być pewny, że część podatku wróci do niego w postaci konkretnych usług i udogodnień.

To nie wszystko! Mieszkaniec, który nie jest w Krakowie zameldowany na stałe, ale odprowadza tu PIT, zyskuje prawo do korzystania z Karty Krakowskiej. Uprawnia ona do zniżek m.in. w komunikacji miejskiej, instytucjach kultury, w dostępie do wybranych towarów i usług oferowanych przez partnerów programu. Obecnie Kartę posiada ponad 305 tys. mieszkańców, na podstawie formularza PIT wystąpiło o nią prawie 57 tys. osób.

Jak udomowić PIT?

Miejscem rozliczania się osoby fizycznej jest właściwy urząd skarbowy według miejsca zamieszkania podatnika w dniu składania zeznania podatkowego. Aby płacić podatki w Krakowie, wystarczy więc tu mieszkać, nie trzeba być zameldowanym. W okresie rozliczeń podatkowych w formularzu PIT wpisujemy krakowski adres zamieszkania i wskazujemy dane właściwego urzędu skarbowego i załatwiamy!

Czy rozliczyłeś już swój podatek? / fot. Pixabay

KRAKÓW.PL

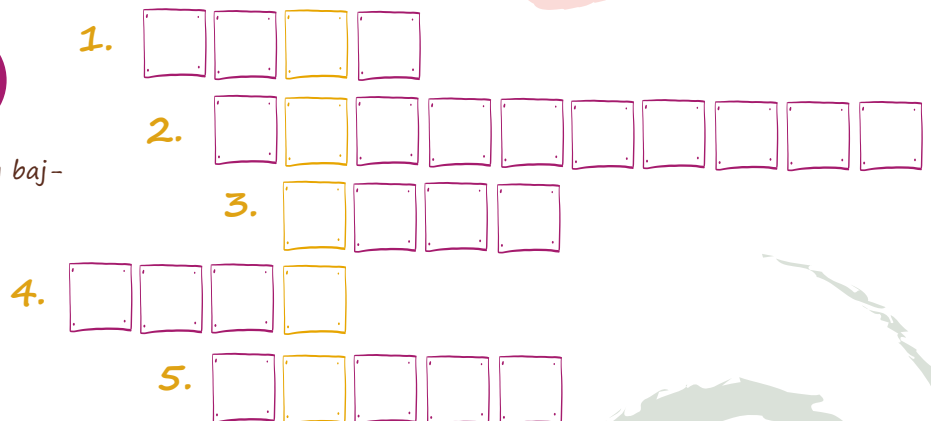
mini

CZEŚĆ! HI! BUENOS DIAS! BONJOUR! CIAO! AHOJ!

Lubicie czytać bajki? Ja uwielbiam! Mamy taką wieczorną tradycję, że zbieramy się codziennie w salonie smoczej ciotki i czytamy bajki. Pewnie jesteście ciekawi, kto je wybiera. Najczęściej Smok Wawelski! Wypożycza książki w Bibliotece Kraków, która jak co roku ogłosiła konkurs na Czytelnika Roku 2023. Mój kuzyn marzy, by go wygrać. W tym celu musi zdobywać pieczątki za wypożyczenia książek lub audiobooków. Zatem idealnie się składa, mamy bowiem stały dostęp do ciekawych i pięknych opowieści. A swoją drogą, czy macie kartę czytelniczą Biblioteki Kraków? Warto ją mieć, by korzystać z największej sieci bibliotek miejskich w Polsce. I czytać, czytać, czytać... Dzięki temu się uspokojymy, polepszymy pamięć i koncentrację, rozwiniemy wyobraźnię i pogłębimy wiedzę. Możecie wraz z rodzicami wprowadzić zwyczaj wspólnego czytania bajek, choć dorosłym czasem się wydaje, że to nie są teksty dla nich. Ja jednak uważam, że historie, które czytamy co wieczór, są dla każdego. Opowiadają o ważnych sprawach, pomagają zrozumieć emocje, wyzwalają marzenia. Oczywiście inaczej odczyta je dziecko, a inaczej dorosły, ale każdy zyska coś dla siebie! Tak sobie teraz myślę, że może i ja wezmę udział w konkursie na Czytelnika Roku! Zapraszam was do wypożyczania i czytania!

KRZYŻÓWKA

1. Zwierzę, w jakie został zamieniony bajkowy królewicz
2. Malutka dziewczynka z bajki
3. Baba ...
4. Mój kuzyn to ...
5. Rekwizyt Alladyna

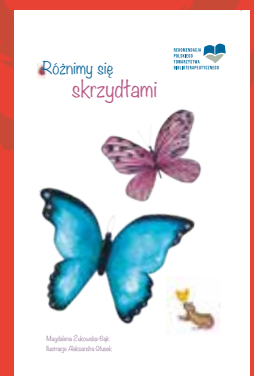
ZACZYTANY KRAKÓW

Dziś polecam wam książkę o tym, jak pięknie różnymi się skrzydłami.

Bączek Antoś, kogucik Jaś, wróbelek Kacper, kotek Dyzio, niedźwiadek Maciuś, pająk Leon i świerszcz Filip towarzyszą wielu z nas. Wbrew pozorom każde z nich ma skrzydła i potrafi latać, ale w zupełnie inny i wyjątkowy sposób. „Różnymi się skrzydłami” to książka dla dzieci, rodziców i nauczy-

cieli, która poprzez historie zwierząt pokazuje świat pełen różnorodności i piękna, a także zaspokaja potrzebę bliskości oraz uczy wzajemnego szacunku i akceptacji. Te historie otulają jak miękki koc i motywują jak najlepsi przyjaciel.

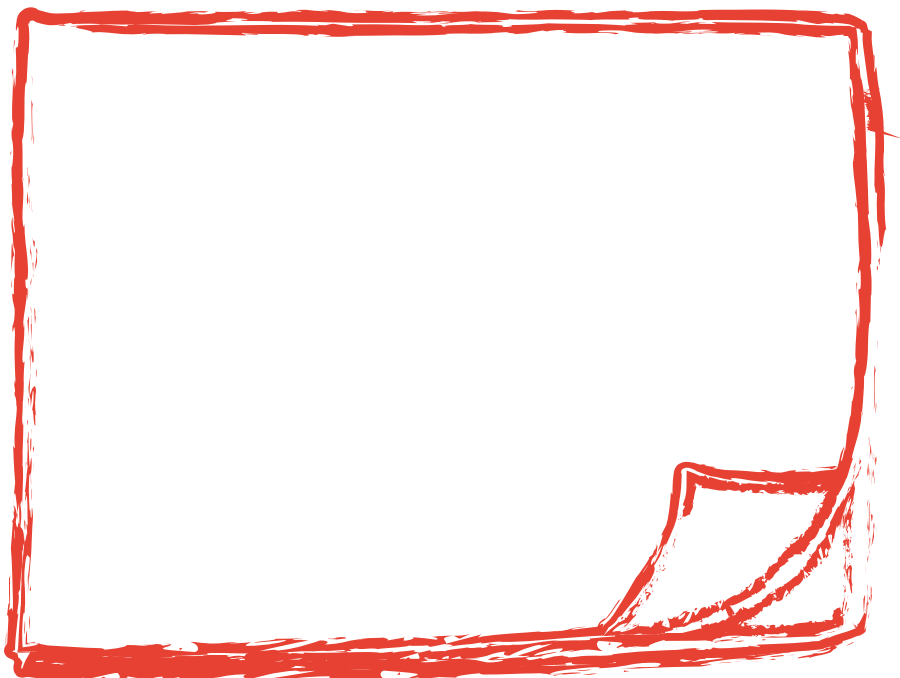
Magdalena Żukowska-Bąk, „Różnymi się skrzydłami”, Wydawnictwo Wrażliwe, Kraków 2021.

WRAŻLIVE

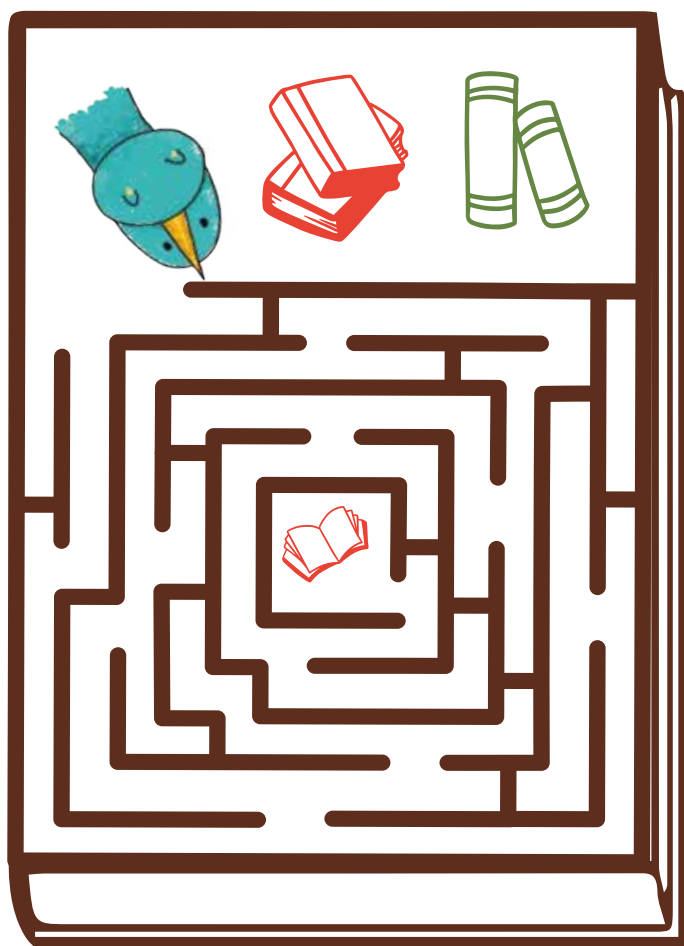
PRACOWNIA PLASTYCZNA

Narysuj swojego ulubionego bajkowego bohatera.

LABIRYNT

Pomóż mi dotrzeć do książki ukrytej w bibliotecznym labiryncie.

JUŻ WIEM!

Wiecie, że książki mogą pomagać w leczeniu? Nie tak dawno dowiedziałem się o biblioterapii, czyli metodzie terapii za pomocą literatury. Zaciekało mnie to bardzo, bo, jak wiecie, lubię czytać książki, a ostatnio szczególnie polubiłem bajki. Okazuje się, że już w starożytności wiedzano, jak ważne jest czytanie, Grecy bowiem nazywali swoje biblioteki „lecznicami dusz”. To niesamowite, że książka może nam pomagać w tak niezwykły sposób. Istnieje też specjalna metoda pracy z dziećmi za pomocą tekstów bajek, która nazywa się bajkoterapia. Myślę, że gdy smocza ciocia czytała nam bajkę o lęku, to doskonale wiedziała, że pomoże nam to w jego oswojaniu (bajka „Cień lęku” w książce pt. „Różnymi się skrzydłami. Wrażliwość jest siłą”).

Opracowanie: Anna Machacz
Projekt graficzny i ilustracje: Elżbieta Dias Wituła

Marzena Paszkot

pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny

Chcemy działać dla krakowskich rodzin

O wyzwaniach minionego roku i tegorocznych działaniach na rzecz krakowskich rodzin opowiada Marzena Paszkot – pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny w rozmowie z Agnieszką Zerwicz.

Trudny rok 2022 za nami. Jaki był dla krakowskich rodzin?

Marzena Paszkot: Jak wszyscy wiemy, był on szczególnie trudny, ale mogę z zadowoleniem powiedzieć, że wszystkie projekty udało nam się zrealizować. Wśród nich były zadania prowadzone od kilku lat, mające swoją renomę i duże grono odbiorców, np. Kluby Rodziców z dziećmi do lat 3, Mecenas Dziecięcych Talentów, plebiscyt Miejsce Przyjazne Rodzinom z Dziećmi, Rodzinne Pływanie czy Święto Rodziny Krakowskiej, które w ubiegłym roku miało już 10. edycję. W ramach budżetu obywatelskiego zrealizowaliśmy projekt Aktywni w Krakowie, animacja czasu wolnego dla dzieci i dorosłych.

Chcę też wspomnieć o przedsięwzięciach organizowanych we współpracy z NGO: Recepta na porozumienie (warsztaty dla rodziców, wychowawców i opiekunów dla dzieci i młodzieży); Lato w Mieście; Mama, Tata, teatr i ja (program wzmacniania więzi); Rodzina naszym największym kapitałem – to tak w największym skrócie.

Nie wspomniała Pani o Krakowskiej Karcie Rodzinnej 3+. Czy ten projekt został zawieszony?

MP: Absolutnie nie! Program jest realizowany nieprzerwanie od 2012 r. i mimo trudnej sytuacji ekonomicznej w ramach programu zorganizowaliśmy akcje Zima/Lato z KKR.

Sytuacja gospodarcza odbija się negatywnie na wielu partnerach programu, którzy ograniczają lub nawet likwidują działalność. Z tego powodu w ostatnich miesiącach ubiegłego roku rozwiązaliśmy umowy z wieloma długoletnimi partnerami programu KKR3+. Na bieżąco staramy się pozyskiwać nowych, dzięki temu liczba podmiotów udzielających rabaty beneficjentom programu nie maleje. Pojawiają się też nowe podmioty, które nie tylko oferują zniżki posiadaczom KKR, ale również włączają się w inne działania Gminy np. wspomniane wcześniej Święto Rodziny Krakowskiej czy akcje pomocowe na rzecz uchodźców z Ukrainy.

Właśnie dochodzimy do tematu wojny w Ukrainie i związanej z nią fali uchodźców, która dotarła do Krakowa. Czy oprócz wsparcia w postaci zbiórek czy organizacji noclegów były prowadzone inne działania?

MP: Już w pierwszych dniach marca 2022 r., kilka dni po dotarciu do Krakowa pierwszych uchodźców, została zorganizowana na terenie TAURON Areny Kraków „Dziecięca Przystań” – miejsce, w którym dzieci w wieku do 10 lat wraz z rodzicem/opiekunem mogły w gronie rówieśników aktywnie i ciekawie spędzić czas, zjeść śniadanie i ciepły obiad. Opiekunowie mieli okazję uczestniczyć z dzieckiem w zajęciach lub spotkać się z osobami w podobnej sytuacji, porozmawiać z psychologiem oraz otrzymać potrzebne informacje.

W krakowskich żłobkach, przedszkolach i Klubach Rodziców utworzone zostały miejsca dla dzieci z Ukrainy. Zapewniono konsultacje psychologiczne dla uchodźców w Centrum Pierwszej Pomocy Psychologicznej, zorganizowano też konsultacje psychoterapeutyczne i psychoterapię dla obywateli Ukrainy oraz mieszkańców Krakowa, którzy potrzebowali pomocy w związku z konfliktem

wojennym w Ukrainie – chodzi o osoby prywatne, które pomagały uchodźcom, i wolontariuszy angażujących się w ich wspieranie.

Miniony rok obfitował w wiele wydarzeń nieplanowanych. Zapytam jednak o to, co nas czeka w bieżącym roku.

MP: Plany mamy bardzo ambitne, ale wszyscy wiemy, jakie są realia. Staramy się jednak, by dotychczasowe projekty były realizowane. Chcielibyśmy w tym roku otworzyć nowe Kluby Rodziców, by dostęp do nich był jeszcze szerszy. Planujemy również, jak co roku, zaprosić krakowian i gości na Święto Rodziny Krakowskiej. O wszystkich działaniach na bieżąco informujemy na naszej stronie: www.kkr.krakow.pl. Znajdą tam Państwo informacje np. o Klubach Rodziców z dziećmi do lat 3, plebiscycie Miejsce Przyjazne Rodzinom z Dziećmi, jak również listę Partnerów programu Krakowska Karta Rodzinna 3+.

fot. Pixabay

Jadalny Kraków

Łukasz Szydłak, Żaneta Kołodziej

Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie od lat wspiera pasje ogrodnicze mieszkańców, otwierając kolejne ogrody społeczne i kształcąc rzesze miejskich ogrodników w ramach programów „Ogród z klasą”, „Szkoła Miejskich Ogrodników” czy biorąc udział w projektach Gardens i Gardeniser Plus. Dziś prezentujemy Państwu kompleksowe przedsięwzięcie, które stanowi owoc tych działań – Jadalny Kraków.

To pierwszy tego typu projekt realizowany we współpracy z miejskimi jednostkami, instytucjami kultury, lokalnymi organizacjami oraz mieszkańcami. Na przelocie wieków XIX i XX Kraków zaczął wchłaniać okoliczne osady, pola uprawne i wiejskie nieużytki. Osadzanie chochoła w Bronowicach, głąbik krakowski z Krowodrzy czy chleb prądnicki to tylko jedno z wielu bliskich krakowianom tradycji, które mają wiejski rodowód. Również Nowa Huta ma swoje wiejskie korzenie – powstała na żyznych terenach Mogiły. Czas zatem powrócić do tego wyjątkowego dziedzictwa.

Z czym to się je?

Dziś Kraków, podobnie jak szereg innych miast, czeka wiele wyzwań – zaopatrzenie w żywność czy energię, zagwarantowanie przestrzeni do życia, zmaganie się z pandemią, konfliktami zbrojnymi i konsekwencjami zmian klimatycznych. Aby im wszystkim sprostać, konieczna jest nowa miejska strategia rozwoju w oparciu o suwerenność żywieniową, miejskie rolnictwo, przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i agrokologiczne inicjatywy.

Jadalny Kraków to również tworzenie lokalnych łańcuchów dostaw w oparciu

o podkrakowskich producentów zdrowej żywności, przeciwdziałanie marnowaniu żywności, ale także promocja zdrowej diety czy organizowanie miejsc, w których mieszkańcy mogą tworzyć wspólnoty, dzielić się wiedzą i doświadczeniem. U podstaw projektu stoi także działanie w myśl zasady, że miasto jadalne jest nie tylko dla ludzi, lecz również dla mieszkających w nim zwierząt. Mowa więc ponadto o zwiększaniu miejskiej bioróżnorodności, co możliwe jest dzięki działaniom w wielu dziedzinach.

Piknik w parku Jordana

Podczas majowego pikniku na odwiedzających czekać będą atrakcyjne warsztaty i wystawy edukacyjne skupiające się na nasionach, sadzonkach, pielęgnacji i życiu ogrodu oraz miejskich zapylaczach. Poruszone zostaną kwestie zmiany nawyków żywieniowych, świadomych zakupów, niemarnowania pokarmu. Dowiemy się, jak to, co jemy, wpływa na środowisko, poznamy lokalnych producentów. Piknik to też okazja do udziału w spacerze botanicznym, którego uczestnicy będą poszukiwać roślin dziko rosnących w mieście. Dodatkową atrakcją będzie kino plenerowe.

Już teraz zapraszamy na majowy piknik – nie może Was tam zabraknąć! Bieżące informacje o wydarzeniu można znaleźć na stronie: zsm.krakow.pl oraz na naszym profilu w mediach społecznościowych: [facebook.com/zsm.krakow](https://www.facebook.com/zsm.krakow).

Szukajcie bieżących informacji o wydarzeniach w ramach projektu na stronie: zsm.krakow.pl / fot. archiwum ZSM

foto: Jan Graczyński

Ryszard Kozik
z urodzenia i zamieszkania nowohucianin,
były dziennikarz „Gazety Wyborczej”,
pracownik Muzeum Krakowa

Widziane z Krzysztoforów

Kulturalny marzec w Krakowie

Co ciekawego wydarzy się w krakowskiej kulturze w marcu? Oto moje – nie da się ukryć, że mocno subiektywne – typy.

W tym miesiącu przypada smutna 80. rocznica likwidacji krakowskiego getta. 12 marca z pl. Bohaterów Getta pod pomnik na terenie byłego KL Plaszków przeszedł Marsz Pamięci, który był centralnym punktem obchodów. Ale wydarzeń jest zdecydowanie więcej, są wśród nich m.in. spacer tematyczny i oprowadzanie, a także spotkania organizowane w Fabryce „Emalia” Oskara Schindlera oraz w centrum JCC Kraków. Na pl. Bohaterów Getta można oglądać wystawę plenerową „Getto przestało istnieć. Likwidacja żydowskiej dzielnicy w Krakowie”, przygotowaną przez Aptekę pod Orłem.

Muzeum Podgórze zaprasza od 10 marca do 10 grudnia na wystawę „Zanim wyrosły mury. Żydzi w Podgórzu”. „Celem wystawy jest przedstawienie specyfiki społeczności żydowskiej Podgórze poprzez ukazanie jej wielowymiarowości, jak również pokazanie, jak rozwijające się prężnie miasto wpływało na jego żydowskich mieszkańców i odwrotnie – jak społeczność żydowska pracowała nie tylko dla siebie, lecz dla ogółu mieszkańców Podgórze, a następnie Krakowa” – pisze kurator wystawy Piotr Figiela.

Do 16 kwietnia na Wawelu można oglądać wystawę „Jacob Merrens i malarstwo krakowskie około roku 1600”. Zobaczycie na niej m.in. dwie duże kwatery z nastaw ołtarzowych o charakterze niderlandzkim pochodzące z kościoła Mariackiego w Krakowie oraz kościoła Dominikanów pw. św. Jakuba w Sandomierzu, a także związane z Krakowem dzieła malarstwa, niepokazywane dotąd na wystawach muzealnych, takie jak: „Ostatnia wieczerza” z kościoła św. św. Piotra i Pawła, „Matka Boska z Dzieciątkiem oraz świętymi Janem Chrzcicielem i Janem Ewangelistą” z katedry na Wawelu, czy „Wizja Świętej Jadwigi przed krucyfiksem” z kościoła św. Krzyża.

Jak już jesteśmy przy Wawelu, to należy wspomnieć, że 10 marca w Pałacu Potockich odbyło się spotkanie z Bartkiem Kieżunem,

dziennikarzem i pisarzem kulinarnym, znanym też jako Krakowski Makaroniarz, będące promocją książki „Uczta na Wawelu”. Znajdziecie w niej zarówno pikantne, jak i słodkie opowieści, a także liczne przepisy.

30 marca w tym samym miejscu odbędzie się spotkanie z Emilią Padoł, dziennikarką i pisarką, autorką biografii „Rodziewicz-ówna. Gorąca dusza”, która ukazała się nakładem Wydawnictwa Literackiego. Bohaterka książki była postacią wymykającą się jakiemukolwiek szufladkowaniu, a jej biografka, choć wielu poglądów Rodziewicz-ówny nie podziela, to za liczne ją podziwia i opowiada o niej z wielką pasją.

Odbywający się w dniach 18–26 marca 14. Cracow Fashion Week to pokazy, wernisaże, artystyczne warsztaty oraz inspirujące spotkania.

W ramach festiwalu 19 marca w Pałacu Potockich odbędzie się Dzień Ukraiński – charytatywne wydarzenie współorganizowane z Caritas Archidiecezji Krakowskiej, a w Kamienicy Hipolitów otwarta zostanie wystawa prac słynnego projektanta Jerzego Antkowiaka.

19 marca w MuFo przy ul. Józefitów „Wiosna, ach to ty! Dzień otwarty”. W programie m.in.: MuForanek, czyli filmowy poranek dla dzieci z zajęciami plastycznymi oraz warsztaty dla najmłodszych, warsztaty fotograficzne dla dorosłych pod okiem Barbary Budniak oraz spacer sensoryczno-fotograficzny.

W dniach 24–26 marca w Pałacu Potockich zagości 12. Krakowski Festiwal Komiksu. W programie m.in. wernisaż wystawy z okazji 10-lecia pracy twórczej Anny Krztoń, wernisaż wystawy Rafała Olejki, warsztaty komiksowe dla dzieci, prelekcje, spotkania autorskie i wiele innych atrakcji. A wszystko to zaledwie fragment marnocich aktywności kulturalnych w Krakowie!

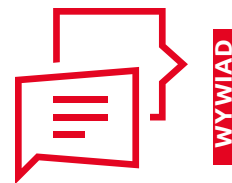
PS Apteka Pod Orłem, Fabryka „Emalia” Oskara Schindlera, Kamienica Hipolitów i Muzeum Podgórze to oddziały Muzeum Krakowa.

Agnieszka Stabro

poetka, eseistka, autorka opowiadań i powieści biograficznych. Publikowała w miesięczniku „Kraków” oraz portalach literackich. Napisała m.in. „Życie listami pisane. Zbeletryzowana opowieść o Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej”, „Masz na imię Camille” – książkę o rzeźbiarce Camille Claudel, oraz „Igor Mitoraj. Polak o włoskim sercu”. Pracą i sercem związana z Krakowem i Warszawą

Kraków ukształtował wrażliwość Mitoraja

W biografii „Igor Mitoraj. Polak o włoskim sercu” Agnieszka Stabro śledzi losy osobiste i artystyczne najstynniejszego polskiego rzeźbiarza. Nie pomija jego związków z Krakowem. My na Rynku Głównym oglądamy rzeźbę „Eros Bendato”, podarowaną miastu przez artystę. Z pisarką rozmawia Małgorzata Stuch.

Zacznijmy od Krakowa, bo to właśnie Kraków obok Paryża zajmował w życiu artysty bardzo ważne miejsce.

Agnieszka Stabro: Nie mniej ważne miejsce aniżeli Pietrasanta, której był honorowym obywatelem. W Krakowie studiował na ASP pod okiem Tadeusza Kantora, co miało ogromny wpływ na jego sztukę oraz rozwój. Tutaj miał swoje pierwsze polskie wystawy – w 1967 r. w Krzysztoforach (zbiorowa), w 1994 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz w 2003 na Rynku Głównym. Z pewnością Kraków i panująca w czasie studiów rzeźbiarza artystyczna atmosfera tego miasta ukształtowały wrażliwość Mitoraja. Kraków, a właściwie Tadeusz Kantor, pchnęły go do Paryża, gdzie na dobre zaczęła się światowa kariera artysty, poprzedzona jednak latami fizycznej, ciężkiej pracy.

W biografii wspomina Pani, że właśnie rok studiów u Kantora był decydujący dla rozwoju Mitoraja i dla jego sztuki. Dlaczego?

AS: Z wielu powodów. To właśnie od Kantora Igor „wyniósł” wspomnianą już ideę piękna jako czegoś niedoskonałego, niepełnego. Wydaje mi się, że w pracowni Kantora Igor nauczył się postrzegać istotę piękna jako pęknięcia, nieidealnego bytu, ale takiego, który wzrusza, wywołuje emocje. To tam zaczęła się fascynacja Mitoraja ludzkim ciałem w ruchu, w przestrzeni, tam zaczęły się pierwsze próby jego odtworzenia w materii. To właśnie Kantor dał Mitorajowi przykład, jak ze sztuki uczynić treść swojego życia.

Zawsze zastanawiałam się, dlaczego tematem rzeźb Mitoraja jest mitologia w tak specyficznym ujęciu. Z jednej strony monumentalna, z drugiej – upadła i okaleczona.

AS: Na tym właśnie polegał geniusz Mitoraja, na umiejętności połączenia wielkości i upadku jednocześnie. Dzięki jednak pozorowemu „okaleczeniu” mitologii artysta czyni ją bardziej ludzką, bardziej z naszego świata. Mitologiczne postaci w ujęciu Igora przestają być bajkowymi herosami, ale stają się ludźmi takimi jak my sami, niedoskonałymi. W ten sposób artysta odzyskał antyk i antyczną kulturę dla współczesności, pokazał, jak bardzo jest ponadczasowa.

Nazywa Pani Mitoraja „Polakiem o włoskim sercu”, ale też pisze, że rzeźbiarz nie żywił do Polski żadnego sentymentu.

AS: Nie powiedziałabym, że Igor nie żywił do Polski żadnego sentymentu. Przeciwnie, pamiątki z Polski jeździły z nim po świecie, często przygotowywał typowo polskie potrawy. Stosunki Igora z Polską były skomplikowane, a jego reakcja była po prostu emocjonalną odpowiedzią na odrzucenie czy nawet poniżenie, z którymi artysta spotkał się ze strony własnego kraju. Włochy wybrał na swoją ojczyznę, mieszkał tam przez ostatnie trzydzieści lat swojego życia, tam też z własnej woli został pochowany. Był honorowym obywatelem Pietrasanty, ale nigdy nie przestał być Polakiem. Polska go uwierała, często wypowiadał się o niej krytycznie, w głębi duszy jednak liczył na to, że w końcu go doceni tak samo, jak docenił i pokochał go świat. Tak się niestety nie stało i stąd rozgoryczenie, ostudzone nieco wydarzeniami w 2003 r. Jednak to wciąż było za mało, aby Igor poczuł, że ojczyzna przyjęła go z powrotem.

Która z rzeźb artysty jest, Pani zdaniem, najlepszą ilustracją jego fascynacji ciałem?

AS: Trudno wskazać jednoznacznie taką pracę, wszystkie dowodzą fascynacji ludzkim ciałem, proporcjami, zmysłowością.

W skrzydle Ikara (rzeźba znajduje się w Agrigento na Sycylii) można zauważyć mały kaseton z głową meduzy. Jakie jest znaczenie tego dodatku?

AS: Meduza pojawia się dość często w rzeźbach Igora Mitoraja, chociażby w „Ikarii”. Jej znaczenie w kontekście konkretnego dzieła każdy musi dopowiedzieć sobie sam, natomiast wytłumaczenie faktu umieszczenia w rzeźbach małych kasetonów jest wielorakie. Sam artysta uważał, że kamień to materia „żyjąca”, w której, jak sam mówi, „ktoś mieszka” i będzie to jedna z interpretacji wspomnianych kasetonów. Dzięki nim sztuka Igora staje się polifoniczna, naznaczona wieloma interpretacjami, ale także wzajemnymi odniesieniami. Dla mnie te umieszczane przez Igora kasetony z miniaturowymi postaciami są śladem jego zainteresowań związanych ze sztuką filmową, przypominają bowiem kadry filmowe.

Moc sojuszniczek w Norwidzie

Angelika Klik

W Ośrodku Kultury Norwida trwa 9. edycja Festiwalu Kobiet „Heroina. Bohaterka 2023”. Tegoroczna odsłona (2–26.03) skupia się nie tylko na działaniach samorozwojowych i kreatywnych, ale także na antydyskryminacyjnych i równościowych.

Za nami m.in. warsztaty rękodzielnicze, zajęcia z wykorzystaniem metody Feldenkraisa i wspólne praktyki relaksacyjne. Ale to nie wszystko, bowiem Organizator (Ośrodek) udowadnia też, że oferta kulturalna może mieć charakter interwencyjny.

Moc sojuszniczek

Choć to Festiwal mający już swoje wierne grono odbiorców, w tym roku przewidziano poszerzenie oferty o wydarzenia przeznaczone dla osób związanych z sektorem kultury. Aleksandra Migalska, socjolożka i specjalistka ds. równego traktowania na Uniwersytecie Jagiellońskim, poprowadzi warsztat „Moc sojuszniczek. Jak wspierać emancypacyjną zmianę w sobie i swoim otoczeniu” (25 marca, godz. 10.00–14.00, ARTzona), skierowany do osób pracujących w instytucjach kultury, organizacjach NGO oraz lokalnych aktywistów. Edukatorka opowie o potrzebie interseksyjności

Fot. archiwum Ośrodka Kultury Norwida

i sposobach na wzmacnianie działań na rzecz pożądaných zmian – Osoby uczestniczące w festiwalu poprzez udział w proponowanych wydarzeniach wzbogacą się o umiejętności wdrażania rozwiązań emancypacyjnych oraz solidarnościowych – mówi Katarzyna Szczęśniak, pomysłodawczyni Festiwalu Kobiet „Heroina. Bohaterka 2023”.

Marzec Krakowianek

Ośrodek Kultury Norwida spełnia misję społeczną na kilku poziomach. Trzyma rękę na pulsie wyzwań współczesności – działa na rzecz wzmacniania poczucia solidarności, które jest pokłosiem dobrej współpracy.

Wydarzenie odbywa się w ramach Miesiąca Krakowianek, organizowanego przez Urząd Miasta Krakowa. Więcej informacji znaleźć można na stronie: www.krakowianki.krakow.pl.

Fot. Piotr Wojnarowski

„Kobiety, które budowały Kraków” – wystawa

XX-wieczny rozwój Krakowa nie byłby możliwy bez kobiet: architektek, urbanistek i projektantek, które wbrew przeciwnościom i barierom tworzyły kamienice, ikoniczne budynki, parki, a nawet całe osiedla! Wiele z nich niestety popadło w zapomnienie, a ich wkład w kreowanie Miasta był przez całe dekady pomijany i przemilczany. Stworzone dzięki nim budynki i miejsca – jak Jubilat, Bunkier Sztuki czy osiedle Prądnik Czerwony – mijamy codziennie, każdego dnia tysiące mieszkańców i turystów korzysta z kobiecych projektów, nie zastanawiając się nad historią ich powstania. Wystawa plenerowa „Kobiety, które budowały Kraków”, jaką od 8 marca można oglądać przed Pawilonem Wyspiańskiego, to próba przypomnienia tej niezwyklej kobiecej strony naszej architektury. (RK)

Finał 4. edycji projektu Hoover Table / zdjęcia: Piotr Wojnarowski

Hoover Table pod znakiem fotografii za nami

Kinga Stoszek

Dobiegła końca 4. edycja projektu Hoover Table, upamiętniającego Herberta Hoovera – amerykańskiego prezydenta filantropa. Tym razem celem akcji było wsparcie wychowanków Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych przy ul. Górka Narodowa w Krakowie. Do konkursu zgłosiło się 46 chłopców w wieku 14–18 lat.

W tej edycji partnerem organizatorów zostało Muzeum Fotografii MuFo w Krakowie. Podczas warsztatów pracownicy muzeum przygotowali uczestników do konkursu fotograficznego, w którym spojrzeli na świat „Oczami Hoovera”.

Najlepsi z najlepszych

Prace zostały wystawione w Pałacu Wielopolskich i ocenione w kategoriach indywidualnych i grupowych. Nagrody za

najlepsze zdjęcia indywidualne – 2 tys. zł na zakup sprzętu elektronicznego – otrzymali Jakub Bednarczyk i Kewin Wapienik, a dwa wyróżnienia – każde na kwotę 1000 zł – trafiły do Krzysztofa Młynarczyka i Oliwiera Ziajora. W konkursie oceniano także prace zespołowe; każda z sześciu grup wskazała jedną pracę, a najlepsze zdaniem jury zdjęcia zostały nagrodzone bonami zakupowymi o nominale 10 tys. zł. W składzie zwyciężskich grup znaleźli się: Dominik Bogdanowicz, Nikodem Łatka,

Kewin Wapienik i Antoni Wichrowski (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy) oraz: Jakub Bednarczyk, Jakub Dybek, Przemysław Dudzik, Szymon Jamka, Filip Maciak, Piotr Stanek, Klaudiusz Sztaba, Eryk Woźniak i Kacper Żelazny (Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapeutyczny). Uczestnicy zdobyli też dwie równorzędne nagrody – po 12,5 tys. zł każda – dla swoich ośrodków, które zostaną wykorzystane na zakup sprzętu sportowego dla wszystkich wychowanków. Łączna wartość nagród to ponad 60 tys. zł.

Piosenka niespodzianka

Wręczenie dyplomów i nagród odbyło się podczas spotkania w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Wyspiańskiego w połowie lutego. Dla organizatorów i darczyńców uczestnicy przygotowali niespodziankę – odśpiewali, przy akompaniamencie nauczycieli – specjalnie skomponowaną piosenkę o tym, jak ważny był to dla nich konkurs. Przygotowali też piękne dyplomy z podziękowaniami. Jak zapewniali, z niecierpliwością oczekują na kolejną edycję akcji „Hoover Table”, której koncepcja – jak zapowiedzieli z kolei organizatorzy – jest już przygotowywana. A będzie to już piąta odłona tego projektu, zatem można spodziewać się czegoś wyjątkowego.

Na kolejną edycję oczekują też darczyńcy. Gdy odbierali pamiątkowe statuetki podczas uroczystej gali, która odbyła się w Muzeum Fotografii MuFo w ubiegłym roku, deklarowali chęć udziału w tym – jak sami mówili – unikatowym projekcie. A dlaczego jest on unikatowy – można przekonać się na stronie: www.hoover-table.pl.

Uczestnicy przygotowali niespodziankę – odśpiewali specjalnie skomponowaną piosenkę o tym, jak ważny był to dla nich konkurs

Igrzyskowy Bieg Nocny – czyli magiczny Kraków wieczorową porą

Mateusz Chwajot

22 kwietnia o godz. 21.30 miłośnicy biegania będą mogli wziąć udział w imprezie ze startem i metą w samym sercu Krakowa – na Rynku Głównym. W przededniu 20. Cracovia Maratonu zostanie zorganizowany Igrzyskowy Bieg Nocny na 10 km.

W największym wydarzeniu towarzyszącym jubileuszowej edycji krakowskiego maratonu będzie mogło wziąć udział aż 6 tys. piętnoletnich osób.

Widok oświetlonych zabytków i uliczek Starego Miasta z perspektywy biegacza to niepowtarzalne doznanie, o czym zgodnie zaświadczać będą zawodnicy mający za sobą udział w tej imprezie. Wyjątkowe są też start i meta w blasku świateł oraz przy głośnym dopingiu tłumy kibiców na Rynku Głównym w Krakowie.

Partnerem tytularnym tegorocznej, ósmej edycji biegu jest Spółka Igrzyska Europejskie 2023. – Tak jak to miało miejsce w czasie ubiegłorocznego 8. Cracovia Półmaratonu Królewskiego, kiedy wspólnie organizowaliśmy bieg poświęcony Igrzyskom Europejskim, tak będzie i przy okazji jubileuszowego, 20. Cracovia Maratonu, w przypadku Biegu Nocnego 22 kwietnia. Bardzo się cieszę, że tą imprezą i na tej imprezie będziemy promować Igrzyska Europejskie Kraków-Małopolska 2023 – mówi Krzysztof Kowal, dyrektor Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie – organizatora biegu.

– Sam uczestniczyłem w poprzednich edycjach Biegu Nocnego. Bez wahania przyjęliśmy tę propozycję i będziemy obecni podczas największego święta biegowego w kwietniu. Uczestnicy będą mogli poczuć się częścią naszego projektu – III Igrzysk Europejskich Kraków-Małopolska 2023 i dotożyć cegiełkę do tego, żeby o tej imprezie mówiło się przez wiele, wiele lat. Przez udział

Zapisy internetowe do Igrzyskowego Biegu Nocnego potrwają do 13 kwietnia lub do momentu wyczerpania limitu startujących.

w Igrzyskowym Biegu Nocnym będzie można stać się tak naprawdę pełnoprawnym członkiem polskiej reprezentacji, tego naszego Teamu III Igrzysk Europejskich – podkreśla Marcin Nowak, prezes Spółki Igrzyska Europejskie 2023.

Zapisy internetowe do Igrzyskowego Biegu Nocnego potrwają do 13 kwietnia lub do momentu wyczerpania limitu startujących. Jeżeli zostaną wolne miejsca, będzie można jeszcze zgłosić się 21 i 22 kwietnia w Biurze Zawodów na Stadionie Miejskim im. Henryka Reymana. Tam też uczestnicy będą mogli kupić specjalne koszulki techniczne imprezy marki ASICS. Do końca marca opłata startowa wynosi 70 zł, od 1 do 13 kwietnia – 90 zł, a w Biurze Zawodów – 130 zł. Na pokonanie dystansu 10 km biegacze będą mieli 90 minut. Więcej informacji i formularz zapisów można znaleźć na stronie: biegnocny.pl.

 Kraków

22.04.2023

**IGRZYSKOWY
BIEG NOCNY**

WWW.BIEGNOCNY.PL

 Zarząd Infrastruktury
Sportowej
w Krakowie

Igrzyska ważne dla rozwoju Krakowa

Dawid Gleń

III Igrzyska Europejskie (21 czerwca – 2 lipca) będą największym wydarzeniem w historii polskiego sportu. To znakomita okazja, by pokazać gościom Kraków i Małopolskę jako nowoczesny, rozwijający się i bezpieczny region, a także przywiązany do tradycji, kultywujący historię i atrakcyjny turystycznie.

Igrzyska Europejskie odbędą się po raz trzeci, ale pierwszy raz w formule, która przyciągnie najlepszych sportowców Starego Kontynentu. Przyjedzie ich ok. 7 tys. Ta młoda impreza jest na etapie budowania prestiżu i historii. Międzynarodowy Komitet Olimpijski i federacje sportowe zobaczyły w Igrzyskach Europejskich ogromny potencjał. To sprawiło, że w 19 dyscyplinach będzie można wywalczyć kwalifikacje na Igrzyska Olimpijskie w Paryżu, a 13 zostanie dodatkowo rozegranych w randze mistrzostw Europy.

Impreza, której sercem będzie Kraków, to szansa dla rozwoju całego regionu. Dzięki organizacji Igrzysk Europejskich trafiły tu pieniądze na inwestycje infrastrukturalne i w bazę sportową zarówno z budżetu państwa, jak i Unii Europejskiej. – Igrzyska niosą za sobą konkretne zyski. Dzięki wielomilionowemu wsparciu wykonane zostaną ważne remonty i modernizacje dróg, torowisk i chodników oraz zbudowane zostaną ścieżki rowerowe. Na dofinansowanie mogą liczyć również strategiczne inwestycje miejskie – podkreśla Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa.

Miliony na inwestycje

Dzięki umowie z marca 2022 r. spłynęły środki w wysokości 350 mln zł na wspomniane inwestycje drogowe. Kolejnym zyskiem jest 200 mln zł na węzeł komunikacyjny Opatkowice na autostradzie A4, który ma rozładować korki przy wyjeździe w kierunku Zakopanego. Do Krakowa szybciej trafią też pieniądze unijne na zakup wartych 500 mln zł nowoczesnych tramwajów. Prawie 200 mln zł zostało przeznaczone na modernizację bazy sportowej – stadionu miejskiego im. Henryka Reymana, obiektów sportowych AWF i toru kajakarstwa slalomowego Kolna.

Pieniądze trafiły też do miast, które są współgospodarzami Igrzysk Europejskich. Tarnów otrzyma ok. 100 mln zł na obiekty, które po imprezie będą służyć mieszkańcom m.in. letni park wodny, stadion spełniający wymogi pierwszej ligi piłki nożnej i 13 inwestycji drogowych. Do Krynicy-Zdrój dotarło 55 mln zł na remont Hali Lodowej, budowę toru dla kolarstwa górskiego i amfiteatru, a także inwestycje infrastrukturalne. Na Podhalu w trakcie remontu jest Hala Lodowa w Nowym Targu, a Zakopane zyska nową trybunę przy Średniej Krokwi i wyremontowaną drogę przez Olczę.

Impreza, której sercem będzie Kraków, to szansa dla rozwoju całego regionu. Dzięki organizacji Igrzysk Europejskich trafiły tu pieniądze na inwestycje infrastrukturalne i w bazę sportową zarówno z budżetu państwa, jak i Unii Europejskiej.

100 dni do Igrzysk

13 marca do IE 2023 zostało sto dni i wszystko jest już niemal dopięte na ostatni guzik. Także w kwestii bezpieczeństwa, która jest niezwykle istotna w związku z agresją Rosji na Ukrainę i trwającą wojną. – Chciałoby się, by przy okazji Igrzysk zamilkły działania wojenne za naszą wschodnią granicą. Najważniejsze jest to, że sportowcy do nas przyjadą, a my zrobimy wszystko, by o nich zadbać. Małopolska i miasta partnerskie IE to bezpieczne miejsca – zapewnił Witold Kozłowski, marszałek województwa.

Z okazji zawodów ogłoszono również konkurs na plakat IE 2023. Prace przystali twórcy z wielu uczelni artystycznych. Nagroda główna trafiła do Tycjana Twardowskiego z krakowskiej ASP – jego pracę można podziwiać wyżej.

Organizatorzy Igrzysk Europejskich 2023 czekają na krakowskich seniorów

Anna Okońska-Walkowicz*

Badania dotyczące starości pokazują, że działania wolontaryjne dla seniorów, którzy nie pracują zawodowo, to ich wielka szansa na dobre samopoczucie. To okazja do poznawania ludzi i nawiązywania ciekawych relacji, sposób na odczuwanie satysfakcji z życia, a także uczenie się nowych ról. To wszystko ożywia spowalniający organizm, sprawia, że po prostu chce się żyć.

Szczególną radość sprawiają osobom starszym te działania wolontaryjne, które są równocześnie sposobnością do współpracy z osobami młodszymi. I oto nadarza się znakomita okazja do stania się wolontariuszem Igrzysk Europejskich 2023. Od 21 czerwca do 2 lipca 28 dyscyplin sportowych będzie rozgrywanych przede wszystkim w Krakowie, ale też w Krynicy, Krzeszowicach, Nowym Sączu i Tarnowie.

Weź udział w wydarzeniu

Organizatorzy pragną podjąć współpracę z wolontariuszami w różnym wieku, ale szczególnie zapraszają seniorów, bo znają ich wysokie kompetencje, komunikatywność i misyjne podejście do podejmowanych obowiązków. Zaangażowanie osób starszych we współpracę przy organizacji Igrzysk może nadać wydarzeniu szczególny klimat i podnieść jego znaczenie. Dla seniorów będzie też sposobnością do nieodpłatnego uczestniczenia w wydarzeniu o wysokiej randze, przeżycia emocji związanych z kibicowaniem i współorganizacją dużego, ważnego przedsięwzięcia, które może jeszcze bardziej podnieść prestiż naszego miasta i Małopolski.

Oczekiwana jest kilkugodzinna (6–8) dyspozycyjność w czasie trwania Igrzysk (do 8 dni) i nieco mniejsza przed wydarzeniem i po nim. Znajomość języka angielskiego będzie atutem, ale nie jest warunkiem stania się wolontariuszem Igrzysk.

Do zadań wolontariuszy może należeć witanie i informowanie gości na lotniskach, dworcach i w hotelach, pomoc osobom z niepełnosprawnościami, pomoc przy wydawaniu akredytacji i przy współpracy z mediami. Przez cały czas będą oni wsparciem we wszelkich działaniach logistycznych prowadzonych przez organizatorów. Wolontariusze zostaną ubezpieczeni i wyposażeni w koszulkę, czapkę z daszkiem, kurtkę, plecak, powerbank, bidon. W czasie działań wolontaryjnych mogą liczyć na bezpłatną komunikację, ciepły posiłek, kawę, herbatę i przekąski, a także możliwość zakwaterowania w przypadku przydziału zadań poza miejscem zamieszkania.

Jak zostać wolontariuszem?

Aby zostać wolontariuszem Igrzysk, należy możliwie jak najszybciej wypełnić formularz rekrutacyjny, który można pobrać i wysłać, korzystając z linku <http://ie2023.pl/wolontariat>, lub wypełnić i pozostawić w siedzibie Rady Krakowskich Seniorów przy ul. Daszyńskiego 19 w godzinach pracy Miejskiego Centrum Informacji dla Seniorów (9.00–14.00, tel. 12 445-96-67).

Kolejnym krokiem rekrutacji będą rozmowy prowadzone przez przedstawicieli organizatorów w Miejskim Centrum Informacji dla Seniorów lub w niektórych Centrach Aktywności Seniorów. W czasie rozmów wolontariusze otrzymają szczegółowe informacje i będą mogli wybrać odpowiadające im zadania i godziny dyspozycyjności.

Warto dodać, że starsi krakowianie, którzy zdecydują się na pracę wolontaryjną w czasie Igrzysk, będą wspaniałą wizytówką miasta, które zabiega o zaliczenie go w poczet miast przyjaznych starzeniu się WHO i które nieprzerwanie od początku 2014 r. realizuje programy służące ważnej sprawie z zakresu spójności społecznej, tj. pozytywnemu wizerunkowi osób starszych.

* pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. polityki senioralnej

Sprostowanie

W lutowym wydaniu błędnie został podany numer tel. do CAS-u w Hali 100-lecia KS Cracovia przy al. Focha. Właściwy numer to: 793 777 713

BAZYLIKA MARIACKA
W KRAKOWIE

W 1714 roku krakowscy radni wybrali na głównego patrona Krakowa św. Józefa, wierząc, że pomoże on miastu podnieść się z upadku po najazdach obcych wojsk oraz wyludnieniu z powodu epidemii.

Rok później papież Klemens XI zatwierdził dekret Kongregacji Obrzędów w sprawie zawierzenia Miasta Krakowa świętemu Józefowi.

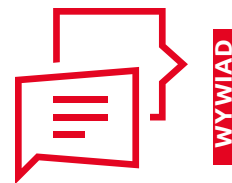
W dniu świętego Józefa zostanie odprawiona uroczysta msza święta w intencji mieszkańców Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

20 marca (poniedziałek) 2023 roku, godz. 11.00
Bazylika Mariacka, pl. Mariacki 5

Dominik Homa

członek klubu radnych Przyjazny Kraków. Wiceprzewodniczący Komisji Sportu i Kultury Fizycznej Rady Miasta Krakowa. Pracuje też w komisjach: Innowacji, Funduszy Europejskich i Metropolii, Promocji i Turystyki oraz Mienia i Rozwoju Gospodarczego

Inwestycje trzeba realizować z głową

O rewitalizacji parku Kurdwanów oraz boisk przyszłolnych, większych i mniejszych inwestycjach na terenie Kurdwanowa oraz planach budowy stadionu Hutnika w rozmowie z Ryszardem Kozikiem opowiada Dominik Homa.

Jest Pan bardzo zaangażowany w rewitalizację parku Kurdwanów. Jak bardzo jest już zaawansowana? Jakie prace wykonano?

Dominik Homa: Dobiega końca drugi etap rewitalizacji. Przed nami jeszcze trzeci, obejmujący południowo-zachodnią część parku – przy wsparciu prezydenta Jacka Majchrowskiego i Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Rafała Komarewicza szukam właśnie funduszy na jego realizację.

We wschodniej części parku został wybudowany ogródek sportowy dla mieszkańców, powstał też psi wybieg. Na smoczym skwerze wymieniono urządzenia do zabawy dla dzieci. Są też oczywiście nowe alejki, ławki, toalety. Były też nowe nasadzenia drzew i krzewów.

W niezrewitalizowanej jeszcze części parku powstały już także dwa boiska – do siatkówki i koszykówki.

Co jeszcze zostanie zrobione w zachodniej części parku? Oczywiście poza nasadzeniami, ławkami czy alejkami.

DH: Powstanie tam plac zabaw dla dzieci z elementami wodnymi. Stworzony zostanie też system nawadniania całego parku. Będzie to możliwe dzięki zbiornikowi retencyjnemu oraz systemowi odzyskiwania deszczówki ze Szkoły Podstawowej nr 149. W planach jest też budowa skateparku (Skate pointów). Założeniem projektu jest uczynienie z parku Kurdwanów miejsca przyjaznego dla przedstawicieli wszystkich grup wiekowych, zarówno dla tych, którzy oczekują po prostu spokoju i miejsca do spacerów, jak i dla osób preferujących aktywniejszy wypoczynek.

Wspiera Pan także rewitalizację boisk przyszłolnych.

DH: To bardzo ważne, żeby dzieci i młodzież miały właściwe warunki

do uprawiania sportu, to przecież inwestycja w ich przyszłość, zdrowy i aktywny tryb życia. Przy Szkole Podstawowej nr 55 powstało nowe boisko z bieżnią, a przy Szkole Podstawowej nr 149 – dwa piękne boiska (postawiono też nowe ogrodzenie szkoły i została przeprowadzona jej termomodernizacja).

To wszystko większe inwestycje, ale proszę nie zapominać też o tych mniejszych, a bardzo ważnych dla lokalnych mieszkańców, podnoszących komfort ich życia czy poprawiających bezpieczeństwo. Doświetlamy np. przejścia dla pieszych, udało się to już zrobić na czterech przejściach w pobliżu szkół. Montujemy lustra dla poprawy bezpieczeństwa pieszych i kierowców, a także remontujemy parkingi. Naprawiono i zmodernizowano system kamer monitoringu na osiedlu Kurdwanów. Prowadzone są też remonty sal gimnastycznych w szkołach, wymieniony został dach na żłobku. Przeprowadzono też remonty nakładkowe dróg, np. ulic Wystouchów przy Szkole Podstawowej nr 162 oraz Tuchowskiej.

Aktywnie wspiera Pan też starania o budowę stadionu dla Hutnika, choć Nowa Huta nie jest pańskim okręgiem wyborczym.

DH: Uważam, że Huta zasługuje na swój stadion, który będzie spełniał wymogi wyższych klas rozgrywkowych, a równocześnie umożliwiał organizację innych wydarzeń. Obecny

Nowa Huta zasługuje na swój stadion, który będzie spełniał wymogi wyższych klas rozgrywkowych, a równocześnie umożliwiał organizację innych wydarzeń. Obecny stadion klubu udało się dostosować do wymogów rozgrywek drugoligowych, ale to raczej szczyt możliwości.

stadion klubu udało się dostosować do wymogów rozgrywek drugoligowych, ale to raczej szczyt możliwości. Mamy w Krakowie stadiony Wistły (na 30 tys. widzów) i Cracovii (na 15 tys.). Uważam, że dla Hutnika optymalne byłoby 7–8 tys. pojemności, zgadzają się z tym także władze klubu. Moim zdaniem takie inwestycje trzeba realizować z głową, bo przecież stadion będzie trzeba utrzymać. Nie sztuką jest wybudować taki na 20 tys., a potem patrzeć, jak „rozkłada” on klub.

27 kwietnia 1909 r. w krakowskim sądzie rozpoczęła się rozprawa przeciwko Jakubowi Goryłowi / Fot. Bogusław Świerzowski

Paczółtowicko-krakowski łańcuch winy i kary, cz. 3

Michał Koziot

Przed Państwem trzecia i ostatnia część, która podsumowuje wydarzenia łącznie Paczółtowice oraz Kraków. Wszystko zaczęło się od brutalnego morderstwa rodziny Ferberów, ale czym się skończy? Zapraszamy do lektury.

Rozprawa przeciwko Jakubowi Goryłowi, jednemu żyjącemu uczestnikowi napadu na rodzinę Ferberów, karczmarzy z Paczółtowic, rozpoczęła się 27 kwietnia 1909 r., a więc przeszło pięć miesięcy po dokonaniu zbrodni. Przewodniczył radca dr Jasiewicz, oskarżał zastępcę prokuratora dr Alfred Jendl, bronił mecenas dr Zygmunt Kłębkowski, rodzinę Ferberów zaś reprezentował mecenas dr Józef Emilewicz, podgórski radny miejski i znany spotecznik.

Jak donosiła „Nowa Reforma” w swojej relacji z procesu: „Obwiniony Jakób (!) Gorył, mężczyzna średniego wzrostu, silnej budowy ciała, blondyn z dużym wąsem, przedstawia typ przeciętnego wyrobnika, a spokojnym wyrazem fizyognomii (!) niczem (!) nie daje poznać, że tak ciężkiej zbrodni jest sprawcą”.

Zmiana zeznań

Oskarżony, wbrew złożonym w śledztwie zeznaniom, nie przyznał się do udziału w zbrodni. Stwierdził, że wszystkie trzy ofiary, czyli Ferbera, Ferberową oraz Mroźkównę zastrzelił Bilski. On, co prawda, strzelił do służącej, ale była już wtedy martwa. Robił to tylko po to, „aby się mógł pochwalić przed Bilskim, że również strzelał”. O swoich relacjach z Bilskim mówił, że poznał go przypadkowo jesienią 1908 r. w Szczakowej. Zaprzyjaźnili się i nowy znajomy zamieszkał u niego jako sublokator. Bilski często wyjeżdżał do Królestwa Polskiego. Swoje wyprawy wyjaśniał tym, że należy do „partii bojowej, mającej za zadanie rozbiwanie kas i banków”. Namawiał Goryła, aby on także wziął udział w wyprawie do zaboru rosyjskiego, ten jednak nie mógł, jako

mąż i ojciec, zdecydować się na tak ryzykowne przedsięwzięcie. To właśnie w związku z ową ewentualną rabunkową eskapadą do Królestwa zakupili w Mysłowicach dwa rewolwery. Do Paczółtowic wybrali się razem na prośbę Bilskiego, który z jakichś powodów chciał się tam spotkać z miejscowymi przemysłowcami. To właśnie po tym wyjeździe zrodził się pomysł napadu na dom Ferberów. Oczywiście jego pomysłodawcą był, według zeznań Goryła, Bilski. On też sam dokonał „spustoszenia rabunkowego”. Gorył – jak twierdził – trzymał tylko lampę, kiedy jego wspólnik rozbijał meble i zabierał gotówkę oraz precjoza. Podział zdobytych rzeczy odbył się następnego dnia, po ich powrocie na Krowodrżę. Gorył zeznał, że Bilski „wydzielił część łupu, nie jemu jednak, tylko jego żonie, która wiedziała o pochodzeniu danych jej kosztowności, z których część zastawiła, a część zamurowała w ścianie, o czym (!) się oskarżony dopiero później dowiedział”. Jak widać, Jakub Gorył starał się umniejszyć swoją winę nawet kosztem nieżyjącej już małżonki.

W drugim dniu rozprawy obrońca mecenas Kłębkowski podnosił, że to tylko zeznania nieżyjącego Bilskiego vel Barcickiego spowodowały, że jego klient stoi przed sądem oskarżony o zamordowanie Magdaleny Mroźkówny. Jednak zeznania te nie zastępują na wiarę, gdyż był to „zbrodniarz niejednokrotnie karany i mógł mówić nieprawdę”. Potwierdzają to rosyjskie akta ekstradycyjne, z których jasno wynika, że Bilski na terenie Królestwa Polskiego popełnił kilka morderstw. Postulował również wizję lokalną z udziałem lekarza, która wykaże, że Mroźkówny nie zastrzelił podsądny, lecz jego wspólnik.

Mieszane opinie

Prokurator Jendl w swojej replice powątpiewał w wiarygodność dokumentów ekstradycyjnych, a propozycję ewentualnej wizji pozostawił do rozstrzygnięcia sądowni. W tej sytuacji mecenas Kłębkowski postawił wniosek o „zarekwirowanie aktów ekstradycyjnych”, które jego zdaniem z pewnością potwierdzą, że Bilski-Barcicki „był istotnie mordercą, poszukiwanym przez władze rosyjskie”. Sąd zgodził się na odczytanie wniosku o ekstradycję, ale odrzucił propozycję przeprowadzenia wizji lokalnej w paczółtowski karczmie.

W kwestii zabójstwa Mroźkówny zabrał głos rzeczoznawca sądowy dr Stanisław Jankowski. W swoim – jak pisała „Nowa Reforma” – „nader jasnym i treściwym, doskonałym pod względem formy wywodzie”, stwierdził, że została ona zabita jednym strzałem, „danym w szczyt głowy”. Nieprawdziwe było więc twierdzenie, jakoby oskarżony oddał dodatkowy strzał do nieżyjącej już osoby.

Zgodnie z wnioskiem obrony przewodniczący odczytał „akta odnoszące się do badania Bilskiego, co do zarzucanych mu przez władze rosyjskie morderstw i rabunków w Królestwie Polskim”. Oczywiście Bilski nie przyznawał się do zarzutów, a przysłane z Rosji dokumenty nie były wiarygodne. Następnie przesłuchano szereg świadków, m.in. mieszkańców Paczółtów, którzy 19 grudnia wyważyli drzwi do karczmy i jako pierwsi zobaczyli ciała zamordowanych. Oskarżonego poważnie obciążały zeznania inspektora Bronisława Karcza, który twierdził, że podsądny w momencie aresztowania przyznał się do popełnienia morderstwa.

Winny czy niewinny?

Przed ogłoszeniem przerwy prowadzący rozprawę sędzia Jasiewicz zakomunikował, że „z pretensjami z powodu zamordowania córki zgłosił się ojciec Mroźkówny, Franciszek Mrożek, który do postępowania karnego się przyłączył”.

Po przerwie przemawiali prokurator, obrońca oraz zastępca rodziny Ferberów. Jak donosiła „Nowa Reforma”, mecenas Kłębkowski „w dłuższym przemówieniu starał się zmniejszyć odpowiedzialność Goryła. W czasie przemowy obrońcy Goryl siedział pochylony na ławie oskarżonych, płacząc”.

Przysięgli mieli odpowiedzieć na cztery pytania: „o zbrodnię skrytobójczego rozbójniczego morderstwa na osobie służącej Mroźkówny, o współwinę w takimże morderstwie Ferbera, o współwinę w takimże morderstwie Ferberowej, o przekroczenie patentu o noszeniu broni”. Tylko na pierwsze pytanie dwóch sędziów przysięgłych odpowiedziało „Nie”. Na pozostałe trzy pytania ława odpowiedziała jednomyślnie „Tak”. W konsekwencji takiej decyzji ławy przysięgłych sąd skazał Jakuba Goryła na karę śmierci przez powieszenie.

Jak donosił „Czas”: „Skazany przyjął wyrok spokojnie; w chwilę później twarz jego pokryła się śmiertelną bledością”.

Obrońca Goryła mecenas Zygmunt Kłębkowski skorzystał z przysługującego mu prawa i zgłosił „zażalenie nieważności”. Natomiast Franciszek Mrożek zgłosił swoje, już wyżej wspomniane, roszczenia. Zażądał bowiem „odszkodowania 1.000 kor. za utratę pomocy z strony córki i za sprawienie jej pogrzebu”.

Jak donosiła „Nowa Reforma” w swojej relacji z procesu: „Obwiniony Jakób (!) Goryl, mężczyzna średniego wzrostu, silnej budowy ciała, blondyn z dużym wąsem, przedstawia typ przeciętnego wyrobnika, a spokojnym wyrazem fizyognomii (!) niczem (!) nie daje poznać, że tak ciężkiej zbrodni jest sprawcą”.

Kalendarium krakowskie

15 marca 1945

Zabroniono zamawiać i wykonywać wszelkie pieczętki kauczukowe i metalowe bez zezwolenia Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego.

16 marca 1981

„Dziennik Polski” donosi: „Według nowych zasad przydziału zmniejszonych ilości cukru obowiązują dwa typy norm: 1 kg dla „zwykłych” obywateli oraz 1,5 kg – dla „dzieci, młodzieży, kobiet w ciąży, matek karmiących”.

18 marca 1981

W Klubie Rolniczym „Pod Strzechą” przy ul. Meiselsa dyskusja nad zmianą ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym rolników i o obrocie ziemią.

19 marca 1946

W „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Krystynko! Dziś będzie Twój ulubiony tort Ambasador z kremówką

w cukierni Markiza, Kraków, Rynek Gł. 13 (róg Grodzkiej).
Oczekuj – Janusz”.

20 marca 1953

„Dziennik Polski” donosi: „Na wniosek koła wędkarskiego nr 1 zarząd okręgu PZW przesunął termin rozpoczęcia połowów pstrąga na 1 kwietnia”.

21 marca 1988

Kapela Złoty Róg Spółdzielni im. Stanisława Wyspiańskiego żegna krakowskich delegatów na X Kongres ZSL.

22 marca 1989

„Dziennik Polski” donosi: „Trudno powiedzieć, ile osób wybrało wczoraj świadomie aktywność, nie godząc się na »przyszłą radioaktywność«, gdyż legalnie manifestujący (na płycie Rynku Głównego) przeciwko energetyce jądrowej mieszały się z uczniami świętującymi »Dzień wagarowicza«”.

Przetargi na sprzedaż lokali organizowane w dniu 30 marca 2023 r.

Gmina Miejska Kraków oferuje do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niżej wymienione nieruchomości, stanowiące własność Gminy Miejskiej Kraków. Pełna treść ogłoszenia o przetargach znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa www.bip.krakow.pl /Ogłosze-

nia i Komunikaty/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprowicza 29 w godzinach pracy urzędu – tel. 12 616-98-09.

położenie	oznaczenie nieruchomości i powierzchnia w ha	przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	cena wywoławcza	wadium wpłata do 27.03.2023 r.	godz.
ul. Węgierska 10	Lokal niemieszkalny nr 22 pow. 30,17 m kw. + pom. przynależne: piwnica o pow.2,81 m kw. pom. wc o pow. 1,67 m kw.	udz. 22/1000 dz. nr 350 obr. P-13 Podgórze	341 050,00	35 000,00	9.00
ul. Węgierska 10	Lokal niemieszkalny nr 14 pow. 24,54 m kw. + pom. przynależne: piwnica o pow.2,58 m kw. pom. wc o pow. 1,38 m kw. pom. gospod. o pow. 3,57 m kw.	udz. 21/1000 dz. nr 350 obr. P-13 Podgórze	291 650,00	30 000,00	10.00
ul. Łobzowska 9 Osoby zainteresowane nabyciem lokalu mogą go oglądać 23 marca 2023 r. w godz. 14.30–15.00	lokal mieszkalny nr 3A pow. 19,54 m kw. pom. przynależne: + piwnica 12,10 m kw. i wc 1,73 m kw.	udz.51 /1000 dz. nr 51/5 obr. S-119, Śródmieście	263 150,00	27 000,00	11.00

 Kraków

 Krakowskie Forum Kultury

Emaus 2023

10 kwietnia 2023 godz. 9:00 – 17:00

KRAKOWSKIE FORUM KULTURY – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

KRAKOWSKIE CENTRUM KONTAKTU

od poniedziałku
do piątku
w godz. od 7.40 do 15.30

- poinformujemy Cię, jak załatwić urzędową sprawę
- przyjmujemy Twoje zgłoszenie interwencyjne
- posłuchamy pomysłu na lepsze funkcjonowanie naszego miasta

Jesteśmy po to, by lepiej się komunikować
i razem rozwijać Kraków

Zadzwoń – zapraszamy!

12 616 55 55

 Kraków

Organizatorzy

**CENTRUM
KULTURY
PODGÓRZA**

DRUŻYNA WOJÓW WIŚLAŃSKICH KRAK

DZIELNICA XIII
PODGÓRZE

Przybycie Słowian
do kraju nad Wisłą

11 kwietnia 2023
godz. 11.30-18.00

Tradycyjne
Święto
Rękawki

na Kopcu
Krakusa

CENTRUM KULTURY PODGÓRZA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA